Ἀριθ. 10 – Λεπτὰ δέκα.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Πρῶτος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἐτήσιαι — Γράφεται τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6. | 7 Μαρτίου 1876

ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ

Ἐρανισθεῖσα ὑπὸ Α. Σ. Βυζαντίου.

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 129.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ

Ὁ θάνατος.

Ἐρ.-Θὰ ἀποθάνῃς μίαν ἡμέραν. Τὸ γνωρίζεις, σκέπτεσαι περὶ τούτου ἐνίοτε;

Ἀπ.-Τὸ γνωρίζω· ἀλλὰ δὲν πτοοῦμαι παντάπασι.

Ἐρ.-Διατί;

Ἀπ.-Διότι, κατὰ φυσικὸν νόμον, πᾶν ὅ,τι ὑπάρχει ἔχει ἀρχὴν, μέσον καὶ τέλος, τουτέστι γέννησιν, αὔξησιν καὶ μαρασμὸν, ὅστις καταλήγει εἰς τὸν θάνατον.

Ἐρ.-Ἀλλ' ἐνίοτε ὁ θάνατος ἐπέρχεται ἐν πλήρει ζωῇ, ἕνεκα νόσου, ἢ τυχαίου συμβάντος. Διατί;

Ἀπ.-Διότι οἱ ἄνθρωποι δὲν τηροῦσι τοὺς μεγάλους νόμους τῆς φύσεως ἐξ ἀμαθίας ἢ ἀμελείας· ἐνίοτε δὲ τυφλοῦνται ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ φονεύουσιν ἀλλήλους, ἀντὶ νὰ παρέχωσι χεῖρα βοηθείας ὁ μὲν πρὸς τὸν δέ.

Ἐρ.-Πῶς ἡ ἄγνοια, ἢ ἡ ὀλιγωρία τῶν νόμων τῆς φύσεως δύναται νὰ παράγῃ τόσους προώρους θανάτους;

Ἀπ.-Ἐκ τῆς ἀγνοίας ἢ τῆς ἀμελείας τῶν νόμων τῆς ὑγιεινῆς, ἐγχωρίου τε καὶ διεθνοῦς, προέρχονται αἱ ἐπιδημίαι, αἵτινες δεκατίζουσι συχνάκις τοὺς λαούς. Ἡ περὶ τὴν τροφὴν καὶ πᾶσα ἄλλη κατάχρησις εἶναι πολλάκις ἐπιβλαβέσταται, καὶ φέρουσιν εἰς πρόωρον θάνατον, ἢ εἰς πρόωρον γῆρας.

Ἐρ.-Εἶπες ὅτι δὲν φοβεῖσαι τὸν θάνατον, διότι τὸν θεωρεῖς ἀναπόφευκτον. Ἡ ἀφοβία σου δὲν ἔχει καὶ ἄλλον λόγον;

Ἀπ.-Βεβαίως. Ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτος ὄλεθρος, ἀλλὰ μετάβασις ἀπὸ προσκαίρου εἰς αἰώνιον ζωήν.

Ἐρ.-Πῶς ἠξεύρεις τοῦτο;

Ἀπ.-Μᾶς τὸ διδάσκει ἡ ἱερὰ ἡμῶν θρησκεία· ὑπῆρξε δὲ καὶ ἔκπαλαι ἡ ὁρμέμφυτος γνώμη πάντων τῶν λαῶν.

Ἐρ.-Ποῖον εἶναι τὸ περὶ τούτου γενικὸν φρόνημα;

Ἀπ.-Σχεδὸν πάντες οἱ λαοὶ τῆς ἀρχαιότητος καὶ αὐτοὶ οἱ ἄγριοι τοῦ νῦν αἰῶνος δὲν πιστεύουσιν ὅτι διὰ τοῦ θανάτου μηδενίζεται ἡ ὕπαρξις. Μόνον τὸ γήϊνον αὐτῆς μέρος ἐπιστρέφει εἰς τὴν γῆν· τὸ δὲ ἄϋλον, τὸ καλούμενον ψυχὴ, εἶναι ἀδιάφθορον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ζῇ. Ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ ζωῇ ἡ ψυχὴ εἶναι εὐτυχὴς ἢ δυστυχὴς, ἐὰν ἡ ἐπὶ γῆς ὕπαρξις ὑπῆρξεν ἀγαθὴ ἢ κακή.

Ἐρ.-Παραδέχεται τὸ θρησκευτικὸν τοῦτο δόγμα ἡ φιλοσοφία;

Ἀπ.-Οἱ μέγιστοι φιλόσοφοι ἐβεβαίωσαν τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς. Ὁ Σωκράτης ἀπέθανεν ἐν θαυμασίᾳ γαλήνῃ ἐπὶ τῇ πεποιθήσει ὅτι διὰ τοῦ θανάτου τῷ ἠνοίγοντο αἱ πύλαι αἰωνίου ζωῆς, καὶ ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμοὺς συνδιαλεγόμενος μετὰ τῶν μαθητῶν του περὶ ἀθανασίας ψυχῆς. Ἡ πίστις αὕτη εἶναι κεχαραγμένη ἀνεξιτήλοις γράμμασιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν· αὐτὴ δὲ πληροῖ τρόμου τὸν ἄδικον ἐπὶ τῆς κλίνης τοῦ θανάτου, καὶ γλυκαίνει τὰς τελευταίας στιγμὰς τοῦ ἐναρέτου.

Ἐρ.-Πρέπει νὰ ἐπιθυμῇ τις τὸν θάνατον;

Ἀπ.-Ὄχι· πρέπει νὰ προσπαθῇ τις νὰ ζῇ ὅσον τὸ δυνατὸν μακρότερον χρόνον, ὅπως φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν Πατρίδα του, ἀνταμείβων ἃς ἔλαβε παρ' αὐτῆς εὐεργεσίας. Ὁ Ἕλλην ὅστις θυσιάζει ἀλόγως τὴν ζωήν του, πρὶν ἀναθρέψῃ τέκνα καὶ ἐκπληρώσῃ τὰ κοινωνικά του καθήκοντα, εἶναι ἄξιος πάσης μομφῆς.

Ἐρ.-Ἐὰν λοιπὸν σοὶ ἀνετίθετο ἐπικίνδυνος ἀποστολὴ, θὰ τὴν ἠρνεῖσο, διὰ τὸν φόβον τοῦ θανάτου;

Ἀπ.-Ὄχι, διότι τοῦτο θὰ ἦτον ἀνανδρία· ἡ δὲ ζωὴ, ὅσον καὶ ἂν ἦναι πολύτιμος, δὲν πρέπει νὰ σώζηται ἀντὶ τοιαύτης θυσίας. Ὅταν ἐπιτάσσῃ τὸ καθῆκον, δι' οὐδένα λόγον δὲν πρέπει νὰ διστάζῃ ὁ ἄξιος τοῦ ὀνόματος Ἕλλην. Ἐὰν κινδυνεύωσιν ἀδελφοί μας, ἐὰν ὁ ἄρχων ἐμπιστεύηται ἡμῖν τὴν φρούρησιν ἐπικινδύνου θέσεως, τὸ καθῆκον εἶναι ἀπόλυτον· πρέπει νὰ βοηθήσωμεν τοὺς ἀδελφούς μας καὶ νὰ φυλάξωμεν τὴν θέσιν, χωρὶς νὰ ἐξετάσωμεν τί γενήσεται.

Ἐρ.-Οὐδόλως λοιπὸν μεριμνᾷς περὶ τοῦ θανάτου;

Ἀπ.-Οὐδόλως. Ὁ πολίτης πρέπει νὰ ἦναι πάντοτε ἕτοιμος πρὸς θάνατον καὶ συγχρόνως

νὰ ἐργάζηται, ὡς ἐὰν ἔμελλε νὰ ἦναι μακροβιώτατος.

Ἐρ.-Ἡ ἀπόκρισίς σου φαίνεται ἀντιφατική. Ἐξηγήθητι.

Ἀπ.-Εἶναί τις ἕτοιμος πρὸς θάνατον, ἐὰν δὲν ἐλέγχηται ὑπὸ τῆς συνειδήσεως διὰ κακήν τινα πρᾶξιν, ἀλλὰ σπεύδει πάντοτε νὰ διορθοῖ τὰ σφάλματα, δι' ὧν ἠδίκησε τοὺς ὁμοίους του, ἢ τὴν πατρίδα, διότι εἰξεύρομεν ὅτι εἶναι λίαν ὀδυνηραὶ αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις ὑπέπεσεν εἰς τοιαῦτα σφάλματα. Τοῦτο ὅμως δὲν ἐμποδίζει νὰ ἐργάζηταί τις συγχρόνως πρὸς ὄφελος τῆς οἰκογενείας του ἢ τῶν συμπατριωτῶν του, μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ζέσεως καὶ ἐπιμελείας.

Ἐρ.-Πῶς δύναταί τις νὰ μὴ καταληφθῇ ἐξ ἐφόδου ὑπὸ τοῦ θανάτου, τουτέστι νὰ ἦναι πάντοτε ἕτοιμος πρὸς θάνατον;

Ἀπ.- Διὰ τοῦ καθημερινοῦ ἐλέγχου τῶν πράξεών του. Τὴν πρωΐαν, πρὶν ἀρχίσῃ τὸ ἔργον του, καὶ τὴν ἑσπέραν, πρὶν κατακλιθῇ, ἀνερευνᾷ τὴν συνείδησίν του, ἀνακαλύπτει τὰ σφάλματα ὅσα τυχὸν ἔπραξε, τὰς πλάνας, εἰς ἃς ἐξώκειλε, τὰς ἀδικίας, ὧν ἐγένετο πρόξενος, καὶ ἀποφασίζει τὰ μὲν νὰ ἀποφύγῃ εἰς τὸ ἑξῆς, τὰ δὲ νὰ θεραπεύσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον.

Πόρισμα.

Τί πρέπει νὰ ἐπαναλαμβάνῃ καθ' ἑκάστην ὁ νέος Ἕλλην.

Ἀποφασίζω ἑκουσίως νὰ ἐργασθῶ ἀνενδότως ἐπ' ὠφελείᾳ καὶ ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Πατρίδος. Θὰ ἀποσκορακίσω πᾶν αἴσθημα μίσους ἢ φθόνου πρὸς τοὺς συμπατριώτας μου, οὓς ἀγαπῶ ὡς ἀδελφούς, οἱοιδήποτε καὶ ἂν ὦσι, κατὰ τὴν περιουσίαν, κατὰ τὰ πλεονεκτήματα, κατὰ τὰς ἀρετάς, κατὰ τὰς δοξασίας, διότι εἶναι, ὡς καὶ ἐγώ, τέκνα τῆς Πατρίδος καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν εὐζωΐαν καὶ τὴν πρόοδον αὐτῆς.

Ἐὰν μὲ διαφύγῃ βίαιόν τι κίνημα ἢ σφοδρὸς λόγος, ἐὰν γίνω αἴτιος ἀδικίας τινὸς οἱασδήποτε, θὰ προσπαθήσω ὅλαις δυνάμεσι νὰ τύχω συγγνώμης διὰ τὴν παρεκτροπήν μου, ἢ νὰ ἐπανορθώσω τὴν ἀδικίαν μου.

Θὰ ἐργασθῶ μετὰ ζήλου καὶ ἀσμένως ἐκτελῶν τὸ καθῆκόν μου, καὶ εἰ δυνατὸν καὶ πέραν τούτου, ὅπως αὐξήσω ὡς οἷόν τε τὸν πλοῦτον τῆς Πατρίδος.

Θὰ ὑπακούω εἰς τοὺς γονεῖς μου, εἰς τοὺς διδασκάλους μου, εἰς τοὺς ἀρχηγούς μου, εἰς τοὺς ἄρχοντας, οὐχὶ διὰ τὸν φόβον τῶν ποινῶν, αἵτινες ἐπιβάλλονται εἰς τοὺς κακοὺς υἱοὺς, τοὺς κακοὺς στρατιώτας, τοὺς κακοὺς πολίτας, ἀλλ'ἁπλῶς καὶ μόνον ἐξ ἀγάπης πρὸ τοὺς ὁμοίους μου καὶ ἐξ ἔρωτος πρὸς τὴν Πατρίδα, ἣν ἐκπροσωποῦσι.

Θὰ σέβωμαι πάντοτε τὰς γυναῖκας, διάγων μετ' αὐτῶν, ὡς ἐὰν ἦσαν μητέρες καὶ ἀδελφαί μου.

Θὰ ἐργασθῶ ἀπαύστως πρὸς αὔξησιν τῶν γνώσεών μου καὶ ἀνάπτυξιν τῶν φυσικῶν χαρισμάτων μου, ἀσκούμενος ἐν ἐπιστήμῃ, ἀρετῇ καὶ δυνάμει, ὅπως καταστῶ ὡς οἷόν τε χρησιμώτερος εἰς τὴν Πατρίδα καὶ προαγάγω αὐτὴν, τὸ ἐπ' ἐμοὶ, εἰς ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ της.

Οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν θὰ νομίσω περιφρονητέαν, οὐδὲ φόβος τις θὰ μὲ ἀποτρέψῃ, ἐὰν πρόκηται περὶ τοῦ δημοσίου καλοῦ, ἢ ἐὰν κελεύῃ ὁ νόμος, ἢ ἐὰν οἱ ἀδελφοί μου ἔχωσιν ἀνάγκην τῆς βοηθείας μου. Ἐκεῖνος, ὃν ὀδελυρὸς ἐγωϊσμὸς, ἢ ποταπὸς φόβος ἐμποδίζει νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του, διάγει βίον ἄθλιον καὶ ἄτιμον. Εἶναι μυριάκις προτιμότερον νὰ ἐκτεθῇ τις εἰς ἔντιμον θάνατον, εὐλογούμενος ὑπὸ τῶν συγχρόνων καὶ μακαριζόμενος ὑπὸ τῶν ἐπερχομένων γενεῶν.

Γένοιτο!

ΠΩΣ ΤΡΕΦΟΜΕΘΑ

Συνέχεια· ἴδε σελ. 131.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ

Τὸ ἧπαρ.

Ἂς ἀφήσωμεν τόρα πρὸς στιγμὴν τὸν ἐντερικὸν σωλῆνά μας, καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τοῦ ἥπατος, τὸ ὁποῖον κατασκευάζει τὴν χολὴν, καὶ ἐν πρώτοις περὶ τῆς θέσεώς του.

Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σώματός μας διαιρεῖται εἰς δύο μεγάλα χωρίσματα, ἢ πατώματα οὕτως εἰπεῖν, τοποθετημένα τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, τὸ στῆθος καὶ τὴν κοιλίαν. Ἕκαστον ἐξ αὐτῶν εἶνε ὅλως διόλου διάφορον τοῦ ἄλλου, καὶ ἔχει κατοίκους ἰδιαιτέρους. Εἰς τὸ πρῶτον κατοικεῖ ἡ καρδία καὶ οἱ πνεύμονες, τῶν ὁποίων ἐντὸς ὀλίγου θέλομεν ἰδεῖ τὴν ἐργασίαν· εἰς τὸ δεύτερον διαμένει ὁ στόμαχος, τὰ ἔντερα, καὶ ὅ,τι ἐργάζεται μαζὶ των διὰ τὴν χώνευσιν. Χωρίζονται δὲ τὰ δύο αὐτὰ μέρη δι' ἑνὸς πατώματος, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται καθ' ὅλον τὸ πλάτος τοῦ σώματός μας, ἀποτελεῖται ἀπὸ μῦν τινα λεπτὸν καὶ τεντωμένον ὡς ὕφασμα, καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς ἐπιστήμονας *διάφραγμα*. Νομίζω περιττὸν νὰ σοῦ ἐξηγήσω τὴν λέξιν, διότι τὴν ἐννοεῖς, μὲ φαίνεται, κάλλιστα.

Τὸ ἧπαρ λοιπὸν, περὶ τοῦ ὁποίου σήμερον ὁ λόγος, κρέμαται ἀπὸ τὸ διάφραγμα αὐτὸ ἐντὸς τῆς κοιλίας. Εἶνε δὲ ἀρκετὰ χονδρὸν ὑποκείμενον, τὸ ὁποῖον κατέχει μόνον του ὅλον τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ κάτω πατώματος, ἀπὸ ἐπάνω μέχρι τοῦ μέρους ὅπου τελειώνουν αἱ μικραὶ ἐκεῖναι πλευραί μας, αἵτινες προστατεύουσι τὴν κοιλίαν καὶ ὀνομάζονται μαλακαὶ πλευραί.

Ὅσον ὅμως χονδρὸν καὶ ἂν ἦνε τὸ ἧπαρ, ἀπὸ ἓν μόνον μικρότατον μέρος του κρατεῖται ἀπὸ τὸ διάφραγμα, καὶ διὰ τοῦτο σαλεύει καὶ ταλαντεύεται ἐντός μας, ὀλίγον μόλις ἂν κινηθῶμεν. Δι' αὐτὸ δὲ ἐν μέρει εἶνε δυσάρεσον νὰ κοιμώμεθα πρὸς τὸ ἀριστερὸν μέρος, ὅταν μάλιστα φάγωμεν πολὺ, διότι τοιουτοτρόπως τὸ ἧπαρ πίπτει ἐπάνω εἰς τὸν στόμαχον καὶ τὸν βαρύνει φοβερά.

Τὸ ἧπαρ ἔχει χρῶμα κόκκινον πολὺ βαθύ. Εἶνε σωρὸς κόκκων πολὺ μικρῶν καὶ σφικτὰ συνδεδεμένων πρὸς ἀλλήλους· ἐντὸς δὲ ἑκάστου κόκκου ὑπάρχει ἓν μικρὸν κύτταρον ἢ κυψέλη, ἐντὸς τῆς ὁποίας γίνεται μυστηριωδῶς ἐργασία σπουδαιοτάτη δι' ἡμᾶς. Ἡ ἐργασία αὕτη φαίνεται πολὺ ἁπλῆ, ἀλλὰ κανεὶς ἀκόμη δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν ἐξηγήσῃ. Ὁπωσδήποτε ὅμως, τὸ πρᾶγμα εἶνε ἄξιον μεγάλης προσοχῆς, καὶ διὰ νὰ ἐννοήσῃς καλὰ περὶ τίνος πρόκειται, πρέπει νὰ ἀνατρέξωμεν ὀλίγον εἰς ὅσα ἔμαθες μέχρι τοῦδε.

Ἐνθυμεῖσαι, ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον τρώγομεν, εἶνε νὰ προμηθεύωμεν εἰς τὸ αἷμά μας τὰ μέσα, ὅπως ἔχῃ πάντοτε τὰ θυλάκιά του γεμάτα καὶ μοιράζῃ τὰ ἀναγκαιοῦντα εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ διαφόρους τεχνίτας, οἵτινες ἐργάζονται εἰς ὅλα τὰ μέρη τοῦ σώματός μας. Ἀφοῦ δὲ τὸ πρᾶγμα ἔχῃ οὕτω, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις πῶς καὶ διατὶ αὐξάνομεν· δυσκολώτερον μάλιστα θὰ ἦτο νὰ ἐξηγηθῇ, διατὶ δὲν αὐξάνομεν περισσότερον.

Ὑπολόγισε, ἀληθῶς, διὰ μίαν στιγμὴν τὶ ἔφαγες εἰς ἓν ἔτος. Φαντάσου σωρευμένα ἐπὶ μιᾶς τραπέζης ὅλα τὰ τεμάχια τοῦ ἄρτου, μικρὰ καὶ μεγάλα, τὰ ὁποῖα ἔφαγες, ὅλον τὸ κρέας, τὰ ὄσπρια, τοὺς καρποὺς, τὰ γλυκύσματα καὶ τὰ λοιπά· βάλε εἰς ἓν ἀγγεῖον ὅλον τὸ γάλα τὸ ὁποῖον ἔπιες, ὅλον τὸν καφὲν, ὅλον τὸν ζωμὸν, ὅλον τὸ γλυκὸν τὸ ὁποῖον σοῦ ἔδωκεν ἡ μήτηρ σου, καὶ θὰ ἰδῇς τὶ φοβερὸς σωρὸς θὰ γείνῃ. Καὶ ἂν δὲ ὑποθέσωμεν, ὅτι τὸ ἥμισυ τοῦ σωροῦ αὐτοῦ ἢ καὶ τὰ δύο τρίτα του ἐρρίφθησαν ὡς ἄχρηστα, καὶ μόνον τὸ ἓν τρίτον προσετέθη εἰς τὸ σῶμά σου, ἔπρεπε πάλιν νὰ ἔχῃς αὐξήσει τόσον πολὺ, ὥστε νὰ μὴ σὲ χωρῇ ἡ θύρα. Ἂν δὲ φανταστῇς τὶ ἔφαγεν ὁ πατήρ σου, ἔπρεπε κατ' αὐτὸν τὸν λογαριασμὸν νὰ γείνῃ γίγας· καὶ ὅμως δὲν ἐμεγάλωσε διόλου.

Τὸ πρᾶγμα εἶνε πολὺ περίεργον, καὶ βάζω στοίχημα ὅτι δὲν τὸ ἐσυλλογίσθης ποτέ.

Γνωρίζεις τὴν ἱστορίαν τοῦ ἱστοῦ τῆς Πηνελόπης; Ἀμφιβάλλω πολὺ, καὶ δι' αὐτὸ σοῦ τὴν διηγοῦμαι.

Ἡ Πηνελόπη ἦτο σύζυγος ἑνὸς περιφήμου βασιλέως τῆς Ἰθάκης, τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις εἶχεν ἐκστρατεύσει μετὰ τῶν ἄλλων βασιλέων καὶ ὁπλαρχηγῶν τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον, τὸν ὁποῖον ἔψαλλεν ὁ Ὅμηρος· αὐτὸν τὸν γνωρίζεις, ὑποθέτω.—Ἐπειδὴ μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὁ Ὀδυσσεὺς ἐβράδυνε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ βασίλειόν του, πολλοὶ ἐζήτουν τὴν χεῖρα τῆς Πηνελόπης καὶ τὴν ἠνάγκαζον νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκ νέου. Αὐτὴ δὲ, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὰς καθημερινὰς καὶ ὀχληρὰς αἰτήσεις, ὑπεσχέθη νὰ νυμφευθῇ ἀφοῦ τελειώσῃ πρότερον ἕνα ἱστὸν, δηλ. πανὶ, τὸν ὁποῖον ἤρχισε νὰ ὑφαίνῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἦτο πιστὴ σύζυγος καὶ οὐδεμίαν εἶχε διάθεσιν νὰ ὑπανδρευθῇ ἐκ νέου, διέλυε τὴν νύκτα ὅσον μέρος τοῦ ἱστοῦ εἶχεν ὑφάνει τὴν ἡμέραν, καὶ τοιουτοτρόπως τὸ ὕφασμά της οὐδέποτε ἐτελείωνε, οὔτε ἐπροχώρει διόλου.

Τοιοῦτός τις καὶ ἀπαράλλακτος ἱστὸς τῆς Πηνελόπης εἶνε ἕκαστον μέρος τοῦ σώματός μας· μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ ἰδικός μας ἱστὸς διαλύεται μόνος του ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, ἐνῷ ὑφαίνεται ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἐνῷ οἱ μικροί μας ἐργάται φέρουν νέα κεραμίδια εἰς τὴν οἰκίαν, πίπτουν τὰ παλαιά· τοιουτοτρόπως δὲ ἡ οἰκία δὲν παλαιώνει μὲν, διότι ἔχει καθ' ἡμέραν νέα κεραμίδια, ἀλλὰ καὶ δὲν προχωρεῖ εἰς ὕψος, διότι τὰ παλαιὰ κεραμίδια καταστρέφονται.

Σημείωσε ὅμως τοῦτο· ὅτι εἰς τὴν ἡλικίαν σου πίπτουν ὀλιγώτερα παλαιὰ κεραμίδια ἀπὸ τὰ νέα, τὰ ὁποῖα καθ' ἡμέραν προστίθενται, καὶ διὰ τοῦτο αὐξάνεις ὀλίγον κατ' ἔτος. Ἐνῷ εἰς τὴν ἡλικίαν τοῦ πατρός σου πίπτουν ἀκριβῶς τόσα ὅσα ἔρχονται νέα, καὶ δι' αὐτὸ τὸ ἀνάστημά του εἶνε πάντοτε τὸ ἴδιον.

—Ἀλλὰ τότε λοιπὸν, θὰ μ' ἐρωτήσῃς, τί γίνεται ὅλον ἐκεῖνο τὸ παλαιὸν ὑλικὸν τὸ ὁποῖον καθ' ἡμέραν καταστρέφεται;

Τί γίνεται; καὶ ὁ ἐπιστάτης μας; Εἶνε πολὺ πλέον δραστήριος ἀφ' ὅ,τι ἕως τόρα τὸν ἐγνωρίσαμεν. Διότι δὲν περιορίζεται μόνον νὰ φέρῃ νέον ὑλικὸν εἰς τοὺς ἐργάτας, ἀλλὰ σαρώνει καὶ ἀποκομίζει τὸ παλαιὸν καὶ ἄχρηστον. Πρὸς τοῦτο ὅμως ἔχει βοηθοὺς, καὶ τοὺς βοηθοὺς αὐτοὺς τοὺς ἀπαντᾷ ἐνώπιόν του ὅθεν καὶ ἂν διαβαίνῃ. Ἐνῷ αὐτὸς διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς δίδει εἰς τὸν κτίστην τὰ νέα κεραμίδια, εἷς μυστικὸς ὁδοκαθαριστὴς ἁρπάζει κρυφίως τὰ παλαιὰ καὶ τὰ παρασύρει μακράν.

Ἡ ἱστορία αὐτὴ τῶν καθαριστῶν ἢ σαρωτῶν μας εἶνε πολὺ περίεργος, καὶ θὰ ὁμιλήσωμεν πάλιν ἀργότερα περὶ αὐτῶν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεῖ νὰ μάθῃς, ὅτι οἱ πρόθυμοι αὐτοὶ καὶ ἐργατικοὶ ὑπηρέται εἶνε ἄπειροι μικροὶ ὀχετοὶ ἢ σωλῆνες, διεσπαρμένοι εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Συγκοινωνοῦσι δὲ ὅλοι μεταξύ των, καὶ χύνουν ἐπὶ τέλους τὸ περιεχόμενόν των εἰς ἕνα μόνον ὀχετὸν, ὅστις τὸ μεταβιβάζει πάλιν εἰς τὸ μέγα ῥεῦμα τοῦ αἵματος.

— Καὶ τὸ αἷμα, παρακαλῶ, τί τὰ κάμνει ὅλα αὐτὰ τὰ ἄχρηστα καὶ περιττὰ πράγματα;

Ἄ! Ἰδοὺ τέλος πάντων, ὅτι ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ ἧπαρ.

Ἐννοεῖς κάλλιστα, ὅτι τὰ θυλάκια τοῦ καλοῦ μας ἐπιστάτου θὰ ἐγέμιζον πολὺ γρήγορα μὲ τὸ ἄχρηστον ἐκεῖνο ὑλικόν, τὸ ὁποῖον οἱ ἐργάται του δὲν χρειάζονται πλέον, ἂν δὲν ὑπῆρχε μέσον νὰ τὰ κενώνῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρόν. Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ ἐντὸς τοῦ σώματός μας μικρά τινα δωμάτια, ὅπου τὸ αἷμα, διαβαῖνον, ἀποθέτει τὰ σκύβαλα μὲ τὰ ὁποῖα ἐγέμισε τὰ θυλάκιά του, καὶ τὰ ὁποῖα ἐξέρχονται ἐκεῖθεν τοῦ σώματος κατὰ διαφόρους τρόπους. Αἱ κυψέλαι τοῦ ἥπατος εἶνε καὶ αὐταὶ ἐκ τῶν μικρῶν ἐκείνων δωματίων, καὶ δύναταί τις μάλιστα νὰ τὰς κατατάξῃ μεταξὺ τῶν σπουδαιοτέρων.

Ἀφοῦ τὸ αἷμα περιέλθῃ τὸ κάτω πάτωμα τοῦ σώματός μας, τουτέστι τὴν κοιλίαν, συνάζεται πανταχόθεν καὶ εἰσέρχεται εἰς ἕνα εὐρύχωρον ὀχετόν, ὅστις ὀνομάζεται *μεγάλη φλέψ* καὶ καταλήγει εἰς τὸ ἧπαρ. Μόλις εἰσέλθῃ ὁ ὀχετὸς αὐτὸς ἐντὸς τοῦ ἥπατος, διακλαδοῦται πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, καθὼς οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ αἷμα διοχετεύεται εἰς πλείστους μικροὺς σωλῆνας, τῶν ὁποίων τὰ ἄκρα, πολὺ λεπτότερα ἀπὸ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς σου, εἰσδύουν εἰς τὰς μικρὰς ἐκείνας κυψέλας τοῦ ἥπατος, περὶ τῶν ὁποίων ὡμιλήσαμεν. Ἐκεῖ ἑκάστη τῶν μικροσκοπικῶν ῥανίδων τοῦ αἵματος, εἰσερχομένη εἰς τὰ μικρὰ αὐτὰ κύτταρα, ἀφίνει (πῶς; κανεὶς δὲν γνωρίζει) μέρος τοῦ περιττοῦ ἐκείνου καὶ ἀχρήστου ὑλικοῦ, τὸ ὁποῖον ἔφερε μαζύ της. Μετὰ τοῦτο αἱ μικραὶ τοῦ αἵματος ῥανίδες εἰσέρχονται εἰς ἄλλους σωλῆνας, ἐπίσης λεπτοὺς, οἵτινες συνενοῦνται πάλιν μετ' ὀλίγον καὶ σχηματίζουσιν ἕνα χονδρὸν ὀχετόν, δι' οὗ ἀναχωρεῖ τὸ αἷμα μὲ κενὰ τὰ θυλάκια, καὶ ἕτοιμον ν' ἀρχίσῃ ἐκ νέου τὴν αὐτὴν ἐργασίαν.

—Ἀλλὰ, θὰ ἀνακράξῃς,—εἶμαι βέβαιος,—τί μὲ μέλει ὅλη αὐτὴ ἡ ἱστορία περὶ τῶν σκυβάλων τοῦ αἵματος; Εἶπες νὰ ὁμιλήσῃς περὶ τῆς χολῆς, ἥτις εἶνε τόσον ἀναγκαία εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῶν φαγητῶν, καὶ αὐτὴν χρειαζόμεθα τόρα διὰ νὰ ἐξέλθωμεν τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, καθὼς μὲ ὑπεσχέθης.

Μεγάλην ἀνυπομονησίαν ἔχεις φιλτάτη, διότι ἡ ἱστορία τὴν ὁποίαν ἤκουσες εἶνε ἀκριβῶς ἡ ἱστορία τῆς χολῆς.

—Τῆς χολῆς;

Βεβαιότατα.

Θὰ ἤκουσες βεβαίως ποτέ σου περὶ τῶν ἐμπόρων ἐκείνων, οἵτινες συνάζουσι τὰ ῥάκη, καὶ τὰ μεταποιοῦσιν εἰς διάφορα χρήσιμα πράγματα, κερδαίνοντες ἑκατομμύρια ἀπὸ τὰ σκουπίδια τῶν δρόμων. Τοιοῦτός τις ῥακοσυλλέκτης μεγαλέμπορος εἶνε τὸ ἧπαρ, διότι ἐκ τῶν ἀκαθαρσιῶν τοῦ αἵματός μας κατασκευάζει τὴν χολήν του, τὴν πολύτιμον αὐτὴν διὰ τὸ σῶμά μας οὐσίαν.

Ἐννοεῖς τόρα, ὅτι ἡ χολὴ δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἢ τὸ πρᾶγμα ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον αἱ μικροσκοπικαὶ τοῦ αἵματος ῥανίδες ἀποθέτουσιν εἰς τὰ μικρὰ κύτταρα τοῦ ἥπατος, καὶ καταλαμβάνεις, πόσον πρέπει νὰ σέβεσαι τὸ ἧπαρ, τὸ ὁποῖον εὐεργετεῖ τὸ αἷμα διττῶς· πρῶτον διότι τοῦ ἀφαιρεῖ τὰς ἀκαθαρσίας του, καὶ δεύτερον διότι τοῦ ἑτοιμάζει τὸν χυλὸν, ὅστις τοῦ εἶνε τόσον ἀπαραίτητος.

Ἡ χολὴ δὲν διαμένει πολὺν καιρὸν εἰς τὰς μικρὰς ἐκείνας κυψέλας τοῦ ἥπατος, ἀλλ' ἐξέρχεται καὶ αὐτὴ δι' ὁμοίων μικρῶν σωλήνων, οἵτινες συνενοῦνται ἐπίσης πρὸς ἀλλήλους καὶ καταλήγουσιν ἐπὶ τέλους εἰς ἕνα μόνον ὀχετὸν, ὅστις συγκοινωνεῖ μὲ μικρόν τι θυλάκιον, τοποθετημένον πλησίον τοῦ ἥπατος, ὅπου σωρεύεται ἡ χολὴ καὶ ἀποταμιεύεται οὕτως εἰπεῖν, ὅταν ὁ στόμαχος ἦνε ἀργὸς, διὰ νὰ χυθῇ ἔπειτα ἀφθονωτέρα ἐντὸς τοῦ δωδεκαδακτύλου ἐντέρου, ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀνάγκη.

Ἐπειδὴ δὲ ἐντός μας ἔχομεν ἀπείρους μικροὺς ἠλεκτρικοὺς τηλεγράφους, οἵτινες διαβιβάζουσι τὰς εἰδήσεις ἀστραπηδὸν ἀπὸ τὸ ἓν ἄκρον του σώματός μας ἕως εἰς τὸ ἄλλο, διὰ τοῦτο, ἅμα ὁ χυμὸς εἰσέλθῃ εἰς τὸ δωδεκαδάκτυλον ἔντερον, εἰδοποιεῖται αὐθωρεὶ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο θυλάκιον, ὅπου συνάζεται ἡ χολὴ, τουτέστιν ἡ *χοληδόχος κύστις*, καθὼς τὴν ὀνομάζουν οἱ φυσιολόγοι, καὶ χύνει εὐθὺς δι' ἰδιαιτέρου σωλῆνος τὸ περιεχόμενόν της ἐντὸς τοῦ δωδεκαδακτύλου ἐντέρου. Οὕτω δὲ ἡ χολὴ ἀφ' ἑνὸς καὶ τὸ πάγκρεας, τὸ ὁποῖον εἴδομεν, ἀφ' ἑτέρου, ἀναμιγνύονται μὲ τὸν χυμὸν, καὶ ἐντὸς ὀλίγου τὸ ἄχρηστον αὐτοῦ μέρος χωρίζεται ἀπὸ τὸ χρήσιμον, τὸ ὁποῖον εἶνε κατάλληλον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ αἷμα.

Πρόκειται τόρα τὸ χρήσιμον αὐτὸ μέρος τοῦ χυμοῦ, τὸ ὁποῖον ὠνόμασαν χυλὸν οἱ ἐπιστήμονες,—ἐνῷ προσφορώτερον ἴσως ἠδύναντο νὰ ὀνομάσωσιν αὐτὸ χυμὸν—νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα.

Περὶ τούτου ὅμως τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

Ἑπεται συνέχεια. ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ.

Ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχουσι 31 ἐπισκοπαί. Καθ' ἡμᾶς ἀνάγκη νὰ περισταλῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡμετέρων Ἱεραρχῶν καὶ καταβιβασθῇ ἀπὸ τριάκοντα καὶ ἑνὸς εἰς δεκατρεῖς, ἤτοι εἰς Ἱεράρχης πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κατὰ νομόν. Ὅτι δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν παρ' ἡμῖν Ἐπισκόπων εἶναι δυσανάλογος πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν πιστῶν, μαρτυρεῖ ἡ πληροφορία, ἣν ἔχομεν, ὅτι παρὰ τοῖς Ῥώσσοις αἱ ἐπισκοπικαὶ παροικίαι ἀναβαίνουσι μόλις εἰς 56, καί τοι μόνος ὁ πληθυσμὸς τῶν ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Ῥωσσίᾳ ὀρθοδόξων χριστιανῶν ἀνέβαινε κατὰ τὸ ἔτος 1874 εἰς 54,888,091, ὁ δὲ τοῦ ὅλου κράτους εἰς 88,581,230.[1]

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΣΚΗΝΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΙΚΟΣ

Ἀνάγνωσμα τοῦ Ἐρνέστου Λεγουβέ.

Α'

Ὑπῆρχον μυθώδεις καιροὶ, κατὰ τοὺς ὁποίους ἡ κόρη ὄχι μόνον δὲν ἔδιδεν, ἀλλὰ καὶ ἐλάμβανε προῖκα· οἱ καιροὶ ὅμως ἐκεῖνοι ἐπέρασαν. Σήμερον ἡ προὶξ εἶναι τὸ μέγα ζήτημα τῶν γάμων καὶ ἐμβάλλει τὰς οἰκογενείας εἰς περισπασμοὺς, ἄλλοτε ἀστείους, καὶ ἄλλοτε λυπηροὺς καὶ κατανυκτικούς.

Μίαν τοιαύτην οἰκογενειακὴν σκηνὴν θέλω νὰ ἀναπαραστήσω σήμερον ἐνώπιόν σας. Ἄς εἰσέλθωμεν λοιπὸν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Δεγράζ, εἰς τὴν ἐξοχὴν Villeneuve.

Ὁ κ. Δεγράζ, ἀπόμαχος ἔμπορος, συνομιλεῖ παρὰ τὴν ἑστίαν μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῆς θυγατρός του· ἡ δὲ συνομιλία εἶναι ζωηροτάτη, διότι πρόκειται περὶ γάμου. Νέος τις ἀρχιτέκτων, ὁ κ. Ἐρρίκος Γρανβάλ, ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς Μαγδαληνῆς, τὴν ὁποίαν ἀγαπᾷ καὶ παρ' ἧς ἀνταγαπᾶται. Καὶ τοῦτο μὲν ἁπλούστατον· ἀλλ' ὁ πατὴρ τοῦ Ἐρρίκου δὲν θέλει νὰ νυμφευθῇ ὁ υἱός του κόρην μὴ ἔχουσαν προῖκα 200,000 φρ. καὶ ὁ κ. Δεγράζ δὲν θέλει νὰ δώσῃ ἐπέκεινα τῶν 100,000 εἰς τὴν θυγατέρα του. Ἡ σύζυγός του τὸν προτρέπει νὰ ἐνδώσῃ· ἡ κόρη του τὸν παρακαλεῖ ἠπίως· ἀλλ' αὐτὸς ἀρνεῖται ὀρθὰ κοπτά. Σημειωτέον δὲ ὅτι ὁ κ. Δεγράζ εἶναι ἄνθρωπος πρακτικὸς καὶ σταθερὸς, καὶ δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ τὸν καταφέρῃ νὰ κάμῃ ὅ,τι δὲν θέλει. Ἡ ἀγαθὴ κυρία Δεγράζ ἀνήκει εἰς τὴν φάλαγγα τῶν αἰσθηματικῶν μητέρων, αἱ ὁποῖαι, μόλις προφέρουσαι τὴν λέξιν *κόρη μου*, πνίγονται ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ἐπιμένει, ἱκετεύει, καὶ βλέπουσα τὸν σύζυγόν της ἀμετάπειστον, ἐγείρεται ἐπὶ τέλους καὶ λέγει πρὸς αὐτὸν ἐν ἀγανακτήσει·

— Κύριε Δεγράζ! Θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ καθαρὰ τὴν γνώμην μου; Δὲν ἔχεις καρδίαν!

— Τὸ παραδέχομαι, γυναῖκά μου.

— Δὲν εἶσαι πατὴρ, εἶσαι . . .

— Δήμιος! (Ἀπαγγέλλων θεατρικῶς)

Τῆς θυγατρός σου δήμιε, αὐτὸ σὲ μένει μόνον,
Εἰς τὴν μητέρα τράπεζαν νὰ στρώσῃς μιαιφόνον. . .

(Ἰφιγένεια, γ' πρᾶξις.)

— Κύριε Δεγράζ!

— Κυρία Δεγράζ!

— Εἰξεύρεις, κύριε Δεγράζ, ὅτι μὲ τὴν εἰρωνικήν σου ἀπάθειαν θὰ μὲ κάμῃς νὰ χάσω τὴν ὑπομονήν, νὰ γίνω ἄλλη ἐξ ἄλλης!

— Ἀρκεῖ νὰ μὴ ξαναγίνῃς ἡ προτητερινή! ἐψιθύρισεν ὁ κ. Δεγράζ.

— Ἄ! Αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται!

— Φθάνει, μῆτέρ μου, φθάνει! εἶπεν ἡ Μαγδαληνὴ, ἐγειρομένη τόρα καὶ αὐτή. Δὲν θέλω νὰ γίνω ἡ ἀφορμὴ τοιούτων φιλονεικιῶν. Ἀφοῦ δὲν στέργει νὰ συγκατατεθῇ εἰς ὅ,τι ζητοῦμεν, προσέθηκε κλαίουσα, ἀφοῦ μᾶς ἀρνεῖται ὅ,τι τόσον ἐπιθυμοῦμεν, ὅ,τι θὰ καθίστα εὐτυχῆ καὶ τὸν Ἐρρίκον καὶ ἐμὲ . . .

— Κλαίει! ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δεγράζ. Κόρη μου! Μικρή μου κόρη! Καὶ αὐτὸ δὲν σὲ συγκινεῖ, τέρας! Ἠμπορεῖς νὰ βλέπῃς τὰ δάκρυά της, ἠμπορεῖς νὰ τὴν ἀκούῃς νὰ σὲ λέγῃ μὲ αὐτὴν τὴν γλυκεῖαν φωνὴν ὅτι θὰ ἐγίνετο εὐτυχής. . . . καὶ νὰ μένῃς ἄκαμπτος!

— Τί νὰ σὲ κάμω, φιλτάτη μου, ὅπου ὅταν βλέπω μίαν γυναῖκα νὰ κλαίῃ, δυσπιστῶ πάντοτε!

— Τί θὰ εἰπῇ αὐτό;

— Τὸ σφάλμα δὲν εἶναι ἰδικόν μου. Ἐνθυμοῦμαι τὰ περασμένα. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ γάμου μας, τόσον συχνὰ ἔκλαιες, ὁσάκις ἤθελες νὰ σὲ δώσω κάτι, ὥστε ἔκτοτε κατήντησα νὰ θεωρῶ τὰ δάκρυα ὡς πρότασιν περὶ τοποθετήσεως χρημάτων.

— Ὦ! πάτερ μου! πάτερ μου! ἀνέκραξεν ἡ Μαγδαληνή! Πῶς ἠμπορεῖς νὰ ἀμφιβάλλῃς περὶ τῆς λύπης μου! Δὲν πιστεύεις λοιπὸν ὅτι ἀγαπῶ τὸν Ἐρρίκον;

— Τὸ πιστεύω!

— Ὁ Ἐρρίκος εἶναι ἀγαθὸς καὶ εὐφυής. Σὺ ὁ ἴδιος λέγεις ὅτι ἔχει λαμπρὸν μέλλον ὡς ἀρχιτέκτων.

— Ἀλήθεια!

— Ὁ πατήρ του εἶναι ἄνθρωπος . . . .

— Ἐντιμότατος.

— Αἱ λοιπὸν τότε;

— Λοιπὸν τότε! προσέθηκε καὶ ἡ κ. Δεγράζ.

— Λοιπὸν τότε ἂς τὸν πάρῃ. Ὄχι μόνον δίδω τὴν συγκατάθεσίν μου, ἀλλὰ καὶ 100,000 προῖκα. Ἀλλὰ 200,000, ὅπως ζητεῖ ὁ κ. Γρανβάλ, ὄχι!

— Διατί; ἐπανέλαβεν ἡ κ. Δεγράζ.

— Νόστιμον αὐτὸ τῷ διατί. Διότι δὲν εἶμαι ἀρκετὰ πλούσιος, ὥστε νὰ δώσω 200,000 εἰς τὴν θυγατέρα μου, χωρὶς νὰ στενοχωρηθῶ.

— Θὰ σοῦ μείνουν πάντοτε ἀρκετά!

— Τὰ ἀρκετὰ εἶναι πολὺ ὀλίγα!

— Εἰς τὴν ἡλικίαν σου δὲν ἔχει κανεὶς ἀνάγκας.

— Τὸ ἐναντίον! Κάθε χρόνος ποὺ περνᾷ φέρει

---

1. Περὶ τῆς παρούσης κατάστ. τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐκκλησίας, ὑπὸ Σ. Κολλίτσου.

μίαν νέαν ἀνάγκην. Κάθε γεροντικὴ ἀδυναμία ἀπαιτεῖ πρόσθετον δαπάνην. Ἀδυνατίζουν οἱ ὀφθαλμοί μου, πρέπει νὰ ἀγοράσω γυαλιά· κουράζομαι εὔκολα, πρέπει νὰ ἔχω ἄμαξαν· πέφτουν τὰ μαλλιά μου, μὲ χρειάζονται ψεύτικα. Καὶ ἡ *φαρέλλας*! Μόνον εἰς *φαρέλλας* ἐξοδεύω τὸν χρόνον 400 φράγκα.

— Ἀλλὰ . . .

— Ὄχι! Ὄχι! ἡ νεότης ἠμπορεῖ νὰ ἦναι πτωχή. Αὐτὴ σηκώνει. Εἶναι τὸ γραπτόν της! Ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τίποτε; Τί σημαίνει τὸ καλὸ φαγὶ καὶ τὸ καλὸ σπῆτι, ὅταν ἔχῃ κάνεὶς τόσα ἄλλα! Ἀλλὰ τὸ γῆρας. . .

— Δὲν εἶσαι γέρων, εἶπε χαριέντως ἡ κ. Δεγράζ.

— Ἄ! Ἄ! Ἄρχισες νὰ μὲ λέγῃς πράγματα εὐχάριστα. Τέσσαρα τὰ μάτια μας!

— Ἔλα! ἔλα! ἐπανέλαβεν ἐκείνη θωπευτικῶς, ἂς ὁμιλήσωμεν λογικά. . . Περὶ τίνος πρόκειται, τὸ κάτω κάτω; Νὰ κόψωμεν μερικὰ περιττὰ πράγματα. Νὰ ἔχωμεν, παραδείγματος χάριν, ἕνα ὑπηρέτην ὀλιγώτερον. . . .

— Αὐτὸ δὰ ἴσα ἴσα!

— Καὶ τί πειράζει;

— Τί πειράζει; Εἶμαι ὀκνηρός. Θέλω νὰ μὲ ὑπηρετοῦν ἄλλοι.

— Δι' αὐτὸ ἐβάρυνες καὶ ὅλο παχαίνεις, ἐνῷ ἂν εἰργάζεσο καὶ ὀλίγον μόνος σου, θὰ ἤσουν νέος καὶ ζωηρός. . .

— Ὀλίγον μὲ μέλει.

— Ἀλλ' ἐμένα μὲ μέλει, διὰ τὸ καλόν σου! Τὸ ἴδιο καὶ διὰ τὸ τραπέζι μας. Τί θὰ πάθωμεν ἂν κόψωμεν ἕνα πιάτο τὸ βράδυ;

— Καθόλου! οὔτε νὰ τ' ἀκούσω. Εἶμαι φαγᾶς.

— Αὐτὸ εἶναι ἁμαρτία, πάτερ μου, εἶπεν ἡ Μαγδαληνή.

— Δὲν λέγω ὄχι! Ἀλλὰ πολὺ νόστιμη ἁμαρτία, καὶ τώρα τόσον ὀλίγαις ἀπὸ αὐταῖς μὲ ἔμειναν! Ἀγαπητή μου λαιμαργία! Ἐγώ, ὅσον πλησιάζει ἡ ὥρα τοῦ δείπνου, βλέπω νὰ κυματίζῃ ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια μου ὡς ὄνειρον . . ὁ κατάλογος τῶν φαγητῶν! καὶ ὅλο συλλογίζομαι—Τί ὡραῖον γλύκυσμα νὰ μὲ ἔχῃ ἆρά γε σήμερον ἡ γυναῖκά μου! Διότι ὅσον δι' αὐτὸ εἶμαι δίκαιος . . . εἶσαι μοναδικὴ διὰ τὰ γλυκύσματα.

— Ναί! Ναί! ἀπεκρίθη ἠπιώτερον ἡ κ. Δεγράζ, κολακευθεῖσα διὰ τὸν ἔπαινον τοῦτον τῶν οἰκιακῶν ἀρετῶν της. Ἀλλὰ ποῖον εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅτι τρώγεις πολύ! Ἀρρωστᾷς. Γίνεσαι κατακόκκινος! Ὁ ἰατρὸς τὸ εἶπε, καμμίαν ἡμέραν θὰ τὴν πάθῃς, ἐνῷ ἐὰν τὸ φαγητόν μας ἐγίνετο μετριώτερον. . . , ἐὰν ἤσουν ἐγκρατέστερος,—θὰ ἔμενες δροσερὸς, ἥμερος, θὰ εἶχες τὸ κεφάλι ἐλεύθερον, θὰ ἐγίνεσο ἴσος καὶ καλλίτερος!

— Ναί! Ναί! Mens sana in corpore sano.

— Μὲ ἄλλους λόγους, ἂν εἶχες τὸν κοινὸν νοῦν, ἔπρεπε νὰ χρεωστῇς καὶ χάριν εἰς τὴν Μαγδαληνὴν διὰ τὴν προῖκα τὴν ὁποίαν τῆς δίδεις, διότι καὶ εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν θὰ ζήσῃς περισσότερα χρόνια, καὶ εἰς τὸν ἄλλον ἐξασφαλίζεις τὴν σωτηρίαν σου! . .

— Ὦ! Πάτερ μου, πάτερ μου!

— Ἔλα, ἐπανέλαβε μὲ περισσοτέραν ἐπιμονὴν ἡ κ. Δεγράζ, βλέπουσα ὅτι ὁ σύζυγός της ἐνέδιδεν ὀλίγον· ἔλα, σὲ γνωρίζω! ἔχεις ἀξιόλογον καρδίαν! Ὅλαι αὐταὶ αἱ μικραὶ στερήσεις θὰ εἶναι εὐτυχία διὰ σέ! Ἀποκρίσου! Δὲν θὰ ἦσαι εὐτυχὴς νὰ δώσῃς τὸ αἷμά σου διὰ τὴν κόρην σου;

— Ναί! Ναί! ἠξεύρω, καθὼς ὁ πελεκάν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εἰσέρχεται ὁ νεαρὸς μνηστήρ. Ἡ Μαγδαληνὴ τὸν βλέπει, τρέχει πρὸς αὐτὸν καὶ ἁρπάζουσα τὴν χεῖρά του,

— Ἐλᾶτε καὶ σεῖς, κύριε Ἐρρῖκε, νὰ παρακαλέσετε μαζύ μας, λέγει πρὸς αὐτόν. Ὁ πατήρ μου ἀρχίζει νὰ μαλακώνῃ.

— Ἐγώ; λέγει ὁ Δεγράζ.

— Ὦ! Κύριε! Κύριε! ἀνέκραξεν ὁ νεανίας μετὰ συγκινήσεως.

Ἀλλ' αἴφνης ὁ κ. Δεγράζ στρέφεται πρὸς αὐτὸν μετὰ ζωηρότητος καὶ λέγει·

— Εἰς καλὴν ὥραν ἔρχεσθε. Αὐτὸ μὲ κάμνει νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸν ἑαυτόν μου. Λοιπὸν δὲν ἔχετε καρδίαν; Πῶς! Σᾶς ἀγαπᾷ νέα ὡραία, καθὼς αὐτή, ἀγαθή, πεπαιδευμένη, τρυφερά, καὶ δὲν τὴν νυμφεύεσθε, ἂν ἔχῃ μόνον 100,000 φρ. προῖκα;

— Ἀλλά, πάτερ μου. . .

— Σὲ ἐμπορεύεται. . Ἐγὼ ὅταν ἐνυμφεύθην τὴν μητέρα σου, ἤξιζε 50,000 φοραῖς ὀλιγώτερον ἀπὸ σέ.

— Πῶς; ἀνέκραξεν ἡ κυρία Δεγράζ.

— Θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι εἶχε 50,000 φρ. ὀλιγώτερον. Καὶ ἐν τούτοις δὲν ἐδίστασα!

— Οὔτε ἐγὼ διστάζω! εἶπεν ὁ Ἐρρῖκος μετὰ ζωηρότητος.

— Ὁ πατήρ του δὲν στέργει, φίλε μου.

— Ναί, εἶπεν ἡ Μαγδαληνή, ὁ πατήρ του! Αὐτὸς οὔτε συλλογίζεται τὴν περιουσίαν σου. Εἰκοσάκις μὲ ἐπανέλαβεν ὅτι θὰ μὲ ἐνυμφεύετο καὶ χωρὶς προῖκα, ὅτι θὰ προετίμα μάλιστα νὰ ἤμουν πτωχή.

— Ἀλήθεια εἶναι, ἀνέκραξεν ὁ νεανίας.

— Ναί! Ναί! Τὰ λέγουν αὐτά! Καὶ ἐγὼ τὰ εἶπα . . . ἀλλὰ μέσα μου . . .

— Πῶς! ὑπέλαβε σπεύδουσα ἡ κ. Δεγράζ. Ψεύματα λοιπὸν ἔλεγες!

— Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι εὑρίσκω βλακῶδες τὸ ἀξίωμα, ὅτι οἱ γονεῖς πρέπει νὰ θυσιάζωνται ὑπὲρ τῶν τέκνων των!

— Νὰ θυσιάζωνται! εἶπεν ἡ Μαγδαληνή.

Ἀλλὰ μήπως αὐτὸ θέλω ἐγώ; Αὐτὸ θέλομεν ἡμεῖς; Μήπως τὰ χρήματα αὐτὰ δὲν θὰ μείνουν ἰδικά σας;

— Τὰ τὰ τά! Τὰ χρήματα δὲν ἠμποροῦν νὰ τὰ ἔχουν δύο συγχρόνως. Ἐὰν σᾶς τὰ δώσω, τὰ χάνω, καὶ ἐὰν δὲν σᾶς τὰ δώσω, τὰ κρατῶ. Δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα.

— Ἀλλὰ, πάτερ. . .

— Ἐπάνω εἰς αὐτὸ αἱ ἰδέαι μου εἶναι ἀμετάτρεπτοι. Ὁ πατὴρ πρέπει νὰ ἦναι πλουσιώτερος ἀπὸ τὰ παιδιά.

— Τί σημαίνει ποῖος εἶναι πλουσιώτερος; εἶπεν ἡ κ. Δεγράζ. Μήπως τὸ σπῆτί των δὲν θὰ ἦναι καὶ ἰδικόν μας;

— Ποτέ! Ὁ πατὴρ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ τέκνα του, χάριν αὐτῶν τῶν τέκνων, διὰ νὰ μὴ τὰ κάμῃ ἀχάριστα.

— Ὦ! πάτερ! ἐκραύγασεν ἡ Μαγδαληνή. Μὲ τὰ ὅλα σου;

— Ἡ ἀγαθή σου καρδία ἠγανάκτησε κατὰ τῆς ὑποψίας ταύτης;

— Ναί! Ναί! Πολὺ μὲ ἐλύπησες!

— Τὸ πιστεύω! Πιστεύω εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς ἀγανακτήσεώς σου, ἀλλὰ . . .

— Ἀλλὰ τί ἰδέαν ἔχετε περὶ ἡμῶν; εἶπεν ὁ Ἐρρῖκος.

— Ὅτι εἶσθε νέοι μὲ καλὴν καρδίαν καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα! καὶ δι' αὐτὸ δὲν θέλω νὰ σᾶς διαφθείρω! Ἠκούσατε ποτὲ νὰ γίνεται λόγος περὶ ἑνὸς δράματος ἐπιγραφομένου ὁ *βασιλεὺς Λήρ*;

— Τοῦ Σαιξπήρου;

— Αὐτοῦ δά! Εἰξεύρετε λοιπὸν τί ἦτο αὐτὸς ὁ βασιλεὺς Λήρ; Εἷς γέρων ἀνόητος, ὁ ὁποῖος τὴν ἔπαθεν ὅπως τοῦ ἐχρειάζετο! . . . Ὅσον δὲ διὰ τὰς κυρίας θυγατέρας του, ὁ Σαίξπηρ, μὲ ὅλον του τὸν σαιξπηρισμὸν, ἔκαμεν ἓν μέγα λάθος, νὰ τὰς περιγράψῃ κακὰς ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Ἔπρεπε μᾶλλον νὰ τὰς παραστήσῃ ὡς διαφθαρείσας ἀπὸ τὴν μωρὰν ἐλευθεριότητα τοῦ πατρός των, ὡς διδαχθείσας τὴν ἀχαριστίαν διὰ τῆς εὐεργεσίας. . . Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Διότι, τὸ κάτω κάτω, ἐὰν δὲν προηγηθῇ εὐεργεσία, δὲν ὑπάρχει ἀχαριστία. Ἐπειδὴ λοιπὸν ἐπιθυμῶ νὰ ἦσθε τέλειοι, ὅσον ἐπιθυμεῖ καὶ ἡ γυναῖκά μου νὰ τελειοποιηθῶ ἐγώ, δὲν συναινῶ νὰ γίνω πτωχὸς πρὸς χάριν σας, διὰ τὸν φόβον μὴ σᾶς ἐμβάλλω εἰς τὸν πειρασμόν . . .

— Ἀλλὰ . . .

— Δὲν ἔχει ἀλλά! Τὸ ἀπεφάσισα! Ἐρρῖκε, ὕπαγε νὰ εὕρῃς τὸν πατέρα σου καὶ προσπάθησε νὰ τὸν μεταπείσῃς. Τί διάβολον! Εἶναι εὐκολώτερον νὰ μὴ ζητήσῃ τις 100,000 φράγκα παρὰ νὰ τὰς δώσῃ.

— Ἀλλὰ, εἶπεν ἡ Μαγδαληνή, ἂν δὲν κατορθώσῃ νὰ πείσῃ τὸν πατέρα του;

— Αὐτὸ θὰ ἦτο μία ἀπόδειξις ὅτι δὲν σὲ ἀγαπᾷ ἀρκετά, καὶ τότε δὲν θὰ μ' ἐκακοφαίνετο πολύ! . . .

— Τέρας! Δήμιε! Ἐγωϊστά! Ὑλιστά! ἐβροντοφώνησεν ἡ κ. Δεγράζ.

— Πήγαινε! πήγαινε!

— Χαίρετε, κύριε Ἐρρῖκε! εἶπεν ἡ Μαγδαληνή. Χαίρετε διὰ παντός.

— Ὄχι, κυρία· μόνον διὰ σήμερον. Ὁ πατήρ σας ἔχει δίκαιον! Θὰ ἤμην ἀνάξιος ὑμῶν ἐὰν δὲν σᾶς κατέκτων.

— Εὖγέ σου, νέε! Μὲ αὐτὴν τὴν λέξιν ἐκέρδισες ἐκ νέου ὅλην τὴν ὑπόληψίν μου. Δὲν θὰ σὲ δώσω δι' αὐτὸ οὔτε ἓν λεπτὸν περισσότερον, ἀλλὰ σὲ ἐκτιμῶ! Πήγαινε καὶ νὰ ἔλθῃς πάλιν!

Β'

Ἕνα μῆνα μετὰ τὴν σκηνὴν ταύτην εἶχε γίνει ὁ γάμος. Μετὰ ἓν ἔτος ἡ κ. Δεγράζ ἦτο ἀνάδοχος, καὶ μετὰ δύο ὁ κ. Δεγράζ. Τὸ τρίτον δ' ἔτος ἐπανευρίσκομεν τὸ παλαιὸν καὶ τὸ νέον ζεῦγος καὶ τὰ παιδία ξενιζομένους εἰς τὸν ὡραῖον οἶκον τῆς Villeneuve.

Εἶπον ὅτι ὁ κ. Ἐρρῖκος Γρανβὰλ ἦτον ἀρχιτέκτων, ἀλλὰ νέος ἀρχιτέκτων, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει, φεῦ! συχνάκις ἀρχιτέκτων ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι. Ἐκ πάντων τῶν καλλιτεχνῶν οἱ δυστυχέστεροι εἶναι βεβαίως οἱ ἀρχιτέκτονες. Ὅσον πτωχὸς καὶ ἂν ἦναι εἷς ποιητὴς, εὑρίσκει πάντοτε ἓν πτερὸν, ὅπως γράψῃ τοὺς στίχους του· ὁ μουσικὸς ἓν φύλλον χαρακωμένου χάρτου, ὅπως γράψῃ τὰς συνθέσεις του· ὁ ζωγράφος ἕνα χρωστῆρα καὶ ἓν τεμάχιον πανίου. Ἀλλὰ λίθους λελαξευμένους, ὀγκώδη μάρμαρα καὶ γήπεδον πρόσφορον εἰς οἰκοδομὴν δὲν ἔχει τις πάντοτε πρόχειρα. Δὲν ἠμπορεῖ τις νὰ κτίζῃ οἰκίας πρὸς διασκέδασιν! Καὶ ποῖος ἐμπιστεύεται εἰς νέον ἀρχιτέκτονα; Ἡ τέχνη ὑπάρχει, ἀλλὰ λείπει τὸ ὑλικόν. Τὸ ἐπάγγελμά του εἶναι νὰ οἰκοδομῇ, ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ γίνωνται οἰκοδομαί. . . . Φανταστῆτε ἕνα κάστωρα ἐν διαθεσιμότητι! Οἱ μόνοι πελάται του εἶναι μικροί τινες ἰδιοκτῆται, οἵτινες θέλοντες νὰ διορθώσωσι τοῖχον τινὰ, νὰ ἀνοίξωσι παράθυρον, ἢ νὰ φράξωσι σχισμάδας, ζητοῦσι μικρὸν ἀρχιτέκτονα, ὅπως ζητοῦσι καὶ μικρὸν ἰατρὸν διὰ τὰς ἀδιαθεσίας. . . . μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ τὸν πληρώσωσιν ὀλιγώτερον! . . Τοιαύτη ἦτον ἡ τύχη τοῦ Ἐρρίκου Γρανβάλ!

Ἀποζημιούμενος διὰ τὴν εὐτέλειαν τῶν ἐργασιῶν τούτων, τὰς ὁποίας ὠνόμαζεν ἐργασίας . . . δειπνητικὰς, ἐχρησιμοποίει τὴν σπανίαν αὐτοῦ δημιουργικὴν ἱκανότητα χαράττων σχέδια πύργων, ἀποστέλλων εἰς τοὺς ἁρμοδίους πρότυπα δημοσίων οἰκοδομῶν καὶ διαγωνιζόμενος ὁσάκις προὐτείνετο οἰκοδομητικόν

τι ἔπαθλον. Ὅπως ἀποδείξῃ δὲ ὅτι δὲν ἦτο μόνον ἄνθρωπος θεωρητικὸς, ἀλλὰ καὶ πρακτικὸς, διεφώτιζε τὰ σχέδιά του διὰ λεπτομερειῶν περὶ τὴν ἐκτέλεσιν, αἵτινες περιεποίουν μὲν μεγίστην τιμὴν εἰς τὴν ἐμβρίθειαν τῶν σπουδῶν του, ἀλλ' ἐγίνοντο ἀφορμὴ μεγάλης δαπάνης, διότι ἠναγκάζετο νὰ ἀμείβῃ γεωμέτρας, ἐκτιμητὰς καὶ ἄλλους ὑποδεεστέρους τεχνίτας. Οὕτως εἰς τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ταῦτα ὀνειροπολήματα ἐδαπανῶντο ὅλα τὰ χρήματα τῶν ἐπισκευῶν, καὶ ἡ ποίησις κατεβρόχθιζεν ὅ,τι ἐκέρδιζεν ὁ πεζὸς λόγος.

Ὁ προϋπολογισμός του συνέκειτο, ὡς γνωστὸν, ἐκ τῆς προικός του καὶ ἐκ τῆς προικὸς τῆς συζύγου του, ἐξ ὧν εἰσέπραττεν εἰσόδημα ἀρκετὸν δι' ἕνα ἀστὸν τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς. Ἀλλ' εἷς καλλιτέχνης!... εἷς ἄνθρωπος ἀγαπῶν τὸ ὡραῖον!... Εἶναι πρᾶγμα πολυέξοδον νὰ ἀγαπᾷ τις τὸ ὡραῖον. Εὑρίσκεις εὐκαιρίαν νὰ ἀγοράσῃς ἕνα ὡραῖον παλαιὸν τάπητα. Πῶς νὰ μὴν ὠφεληθῇς; Ἀναγινώσκεις τὴν περιγραφὴν θαυμασίου τινὸς μνημείου, τὸ ὁποῖον πρὸ μικροῦ ἀνεκαλύφθη. Πῶς νὰ μὴν ὑπάγῃς νὰ τὸ ἐπισκεφθῇς; Τὰ καλλιτεχνικὰ ταξείδια εἶναι σχεδὸν καθῆκον διὰ τοὺς καλλιτέχνας. Ἀφορμὴ δὲ τῆς ἀπωλείας των εἶναι κυρίως αἱ ἠλαττωμέναι τιμαὶ, αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι εἰδοποιήσεις αἱ κρεμάμεναι εἰς ὅλους τοὺς τοίχους καὶ φέρουσαι ἐντύπους δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τὰς καβαλιστικὰς ταύτας λέξεις—*Μηνιαία περιήγησις ἐν τῇ βορείῳ Ἰταλίᾳ—150 φράγκα.* Ἑκατὸν πενῆντα φράγκα! Εἶναι τόσον εὐθηνά! Οὐδὲν καταστρεπτικώτερον τοῦ εὐθηνοῦ. Αἱ μεγάλαι αὗται εἰδοποιήσεις εἶναι ἀνήθικοι ὡς ἐργαστήρια λαχείου· τὸ ἀκαταμάχητον δὲ τοῦ πειρασμοῦ συνίσταται εἰς τοῦτο, ὅτι φαίνεταί τις λογικὸς ἐνδίδων. Τὸ νεαρὸν ζεῦγός μας ἐνέδιδε λοιπὸν συχνάκις· ἐὰν δὲ προσθέσωμεν εἰς τοῦτο ὅτι ὁ σύζυγος ἦτον ἔμπλεως ἔρωτος πρὸς τὴν γυναῖκά του καὶ τὴν ἤθελε διὰ τοῦτο κομψὴν καὶ καλῶς ἐνδεδυμένην, καὶ ἐὰν ἐνθυμηθῶμεν ὅτι εἰς τρία ἔτη προσετέθη καὶ ἡ πολυτέλεια ἑνὸς υἱοῦ καὶ μιᾶς κόρης, ἐννοοῦμεν εὐκόλως ὅτι συνήθως κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ ἑκάστης τριμηνίας ἦσαν τόσον στενοχωρημένοι... τόσον, ὥςε ἡ καρδία τῆς ἀγαθῆς κυρίας Δεγρὰζ συνετρίβετο καὶ ἔπιπτε κατὰ κεφαλῆς τοῦ κ. Δεγρὰζ βροχὴ ἐπιπλήξεων καὶ ἱκεσιῶν.

— Φίλε μου, σὲ παρακαλῶ, αὔξησέ τους τὴν προῖκα!

— Ὁ Θεὸς νὰ μὲ φυλάξῃ! εἶπεν ὁ κ. Δεγράζ. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν διαγωγήν μου!.. Διατί ν' ἀλλάξω σύστημα, ἀφοῦ ἀπεδείχθη τόσον καλόν;..

— Πῶς βαστᾷ ἡ ψυχή σου νὰ τοὺς βλέπῃς νὰ στενοχωρῶνται καὶ νὰ ἀδιαφορῇς;

— Στενοχωροῦνται;

— Τρομερά, φίλε μου.

— Τόσον τὸ καλλίτερον! Ὁ γαμβρός μου θὰ κοπιάσῃ περισσότερον πρὸς εὕρεσιν πελατείας.

— Ἀλλὰ νὰ ποῦ αὐτὴ ἡ πελατεία δὲν ἔρχεται!

— Δι' αὐτὸ ἴσα ἴσα πρέπει νὰ κάμωμεν δυνατὰ καὶ ἀδύνατα διὰ νὰ ἔλθῃ.

— Ἔχουν καὶ πρόσθετα βάρη!

— Θέλεις νὰ εἰπῇς προσθέτους εὐτυχίας. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κυρία Δεγρὰζ ἡτοιμάζετο νὰ ὑψώσῃ τὰς χεῖράς της πρὸς τὸν οὐρανόν·

— Ἔλα, γυναῖκά μου, ἄφησε τὰ ἐπιφωνήματα καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν λογικά. Ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι πρὸ τριῶν ἐτῶν ἔδιδα, καθὼς ἐπεθύμεις, ἄλλας 100,000 εἰς τὴν θυγατέρα μου· τί θὰ συνέβαινε;

— Θὰ συνέβαινεν, ἀπεκρίθη ἡ κ. Δεγράζ, κυμαινομένη μεταξὺ ὀργῆς καὶ κατανύξεως, ὅτι, ἀντὶ νὰ ζῶσι στερούμενοι, ὅπως ζῶσι πρὸ τριῶν ἐτῶν...

— Παρακαλῶ, γυναῖκά μου. Μὲ φαίνεται...

— Σὲ φαίνεται;... Θέλεις λοιπὸν νὰ σοῦ τὰ εἰπῶ; Ὅταν πηγαίνω εἰς τὸ σπῆτί των, τὴν ὥραν τοῦ δείπνου, καὶ βλέπω τὸ τραπέζι των τόσον πτωχικόν... ἓν μόνον φαγητὸν ἀπὸ κρέας καὶ ἓν πιάτο λαχανικὰ καὶ τίποτε γλύκυσμα, τὰ ἀγαπημένα μου! καὶ ἐπιστρέφουσα εὑρίσκω σὲ, χωμένον εἰς τὸ τραπέζι ἕως εἰς τὸ πηγοῦνι καὶ τρώγοντα ὄρνιθας ψητὰς καὶ πέρδικας τυλιγμένας εἰς τὸ πάχος... διότι τόρα ἔτσι σὲ ἀρέσουν...

— Τί νὰ κάμω, φιλτάτη μου; ὅσον προχωρεῖ τὸ γῆρας...

— Αἴ! Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα μὲ φέρνει ἄνω κάτω. Κάθε κομμάτι ποῦ καταπίνω μὲ τρώγει.

—Ἐμένα ὄχι!

— Εὑρίσκω ὅτι εἴμεθα ἀνυπόφοροι...

— Γυναῖκά μου, ἥσυχα, ἥσυχα! Ἐπάνελθε εἰς τὸ ζήτημα, διότι ἀπεμακρύνθης ὁλωσδιόλου ἀπ' αὐτό. Πρόσεξε, ἂν ἠμπορῇς, εἰς τὸν συλλογισμόν μου. Σήμερον εἴμεθα εἰς τὰς 15 Νοεμβρίου. Ἡ κόρη μας, ὁ γαμβρός μας, τὰ δύο παιδία των, οἱ δύο ὑπηρέται των εἶναι ἐδῶ εἰς τὴν ἐξοχικὴν οἰκίαν μας ἀπὸ τὰς 13 Αὐγούστου, ἤτοι τρεῖς μῆνας καὶ δύο ἡμέρας, καὶ λογαριάζουν νὰ μείνουν αὐτοὶ, τὰ παιδία των καὶ οἱ ὑπηρέται των, μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀναχωρήσεώς μας, ἤτοι μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρίου...

— Καὶ τί μ' αὐτό; Μήπως τόρα σοῦ κακοφαίνεται καὶ ἡ ἐδῶ διαμονή των; Μήπως ἔχεις σκοπὸν νὰ παραπονεθῇς ὅτι ἐξοδεύεις καὶ δι' αὐτούς; Μήπως θέλεις νὰ τοὺς ἐξορίσῃς καὶ ἀπὸ τὸ σπῆτί σου;... ἀπὸ τὸ σπῆτί μου;... Αὐτὸ μόνον δὲν γίνεται!

— Γυναῖκά μου!

— Νὰ μὴ βλέπω καὶ τὰ παιδιά μου! Ἀλλ' αὐτὰ εἶναι ἡ μόνη παρηγορία μου εἰς τὸν κόσμον!

— Εὐχαριστῶ!

— Σὲ ξεύρω δά! εἶσαι ἱκανὸς νὰ εὕρῃς ὅτι τὰ παιδιὰ κάμνουν πολὺν κρότον! Τὰ ἀγγελόπουλα! μὲ ταῖς μικραῖς γλυκαῖς φωναῖς των καὶ τὰ ποδαράκια των!

— Ἀλλὰ ποῖος λέγει τὸ ἐναντίον; ἀνέκραξεν ἀνυπομόνως ὁ κ. Δεγράζ. Ἄφησέ με νὰ ὁμιλήσω καὶ πρόσεξε, σὲ παρακαλῶ καὶ πάλιν, εἰς τοὺς συλλογισμούς μου. Διατί ἡ κόρη μας καὶ ὁ γαμβρός μας ἔμειναν μαζύ μας τρεῖς μῆνας καὶ δύο ἡμέρας, καὶ διατί θὰ μείνουν μέχρι τῆς 20 Δεκεμβρίου;

—Ὡραία ἐρώτησις! Διότι μᾶς ἀγαποῦν, διότι τοὺς ἀρέσει νὰ ἦναι μαζύ μας! διότι θέλουν νὰ μᾶς ὑποχρεώνουν... διότι εἶναι εὐαίσθητοι, περιποιητικοί...

— Τέλος πάντων, τὸ ἄκρον ἀντίθετον ἀπὸ ἐμέ... Δὲν τὸ εἶπα καλά; εἶπεν ὁ κ. Δεγράζ γελῶν. Ἔπειτα δὲ προχωρῶν πρὸς τὴν γυναῖκά του, — Ἔλα νὰ σὲ φιλήσω, προσέθηκε!.. Σὲ λατρεύω, διότι εἶσαι πάντοτε δώδεκα ἐτῶν.

— Πῶς! Δώδεκα ἐτῶν!

— Θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι εἶσαι καὶ θὰ εἶσαι πάντοτε τὸ ἀθῶον καὶ εὔπιστον πλάσμα, τὸ ὁποῖον τόσον εὐχαρίστως ἐνυμφεύθην.

— Πῶς ἀθῶον καὶ εὔπιστον! ὑπέλαβεν ἡ κ. Δεγράζ προσβεβλημένη ὀλίγον. Μήπως σοῦ περνᾷ ἀπὸ τὸν νοῦν ὅτι τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν...

— Ναὶ, γυναῖκά μου, ἔχουν καὶ αὐτὰ καὶ ὅσα ἄλλα θέλεις ἀκόμη προτερήματα! Ἀλλὰ πιστεύεις ὅτι ἡ κόρη σου μὲ τὸ ὡραῖον πρόσωπόν της, τὸ ὁποῖον θέλει νὰ ἐπιδεικνύῃ, διότι καὶ οἱ ἄλλοι θέλουν νὰ τὸ βλέπουν, ὅτι ὁ γαμβρός σου μὲ τὰς καλλιτεχνικὰς κλίσεις καὶ τὴν φαντασίαν του, θὰ ἄφινον τοὺς Παρισίους καὶ τὰς πρώτας χειμερινὰς διασκεδάσεις· καὶ μάλιστα κάτι περισσότερον, ὅτι ὁ γαμβρός μας θὰ ἔφευγε κάθε πρωὶ διὰ τὰς ἐργασίας του καὶ θὰ ἐπανήρχετο τὸ βράδυ, χάριν τῆς μοναδικῆς εὐτυχίας νὰ παίζῃ *πικέτον* μὲ ἕνα πατέρα, ὁ ὁποῖος ἀρχίζει νὰ γίνεται ὀλίγον κωφὸς, καὶ μὲ μίαν μητέρα ἡ ὁποία δὲν θὰ ἔχανε τίποτε, ἂν ἐγίνετο ὀλίγον βωβή;

— Μὰ τί ὑποθέτεις λοιπόν; Πῶς ἐξηγεῖς τὴν παρατεταμένην διαμονήν των πλησίον μας;

— Φιλτάτη μου, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Δεγράζ γελῶν. Ἐνθυμεῖσαι ὅταν ἦσουν νέα καὶ εἶχες ὡραιότατα μαλλιὰ, πόσον εὐχαριστεῖσο ὁσάκις ἤρχεσο εἰς τὴν ἐξοχὴν, διὰ νὰ ἀφίνῃς νὰ ξεκουρασθῇ ἡ χωρίστρα σου; Ἔτσι χαίρονται καὶ τὰ παιδιά μας διότι μένουν ἐδῶ καὶ ξεκουράζεται τὸ πουγγί των.

— Ἄ! καϋμένε! Ἠμπορεῖς νὰ ὑποθέσῃς...

— Δὲν μὲ πειράζει αὐτό. Δὲν τοὺς κατηγορῶ ὡς ἀχαρίστους! Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἂν εἶχον 20,000 φράγκων εἰσόδημα, ἀντὶ δέκα, θὰ μᾶς ἠγάπων πάντοτε, ἀλλὰ κατὰ μεγαλείτερα διαλείμματα. Δὲν γνωρίζω, διὰ νὰ σοῦ φέρω ἓν παράδειγμα, γαμβρὸν καλλίτερον ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας. Δὲν ἀφίνει νὰ περάσῃ καμμία ἑορτή μου. Εἰς τὸ ὄνομά μου, εἰς τὰ γενέθλιά μου, εἰς τὴν ἐπέτειον τοῦ γάμου μου, νὰ σοῦ τὸν μὲ μίαν ἀνθοδέσμην.

— Καὶ πιστεύεις βέβαια ὅτι μόνον τὸ συμφέρον;...

— Ἄ! ὄχι δὰ μόνον τὸ συμφέρον... Τὸ συμφέρον συντροφευμένον... μισὸ συμφέρον καὶ μισὸ ἀγάπη... συμφέρον τὸ ὁποῖον δὲν καλοκαταλαμβάνει καὶ ὁ ἴδιος. Ἔχει τὴν ἀνάγκην μου. Ἐγὼ τὸ μαντεύω καὶ ὠφελοῦμαι, χωρὶς νὰ μοῦ κακοφαίνεται.

— Ποῦ τὰ συλλογίζεσαι! Εἶσαι νὰ σὲ λυπῆται κανείς! Καταστρέφεις τὴν ποίησιν ὅλων τῶν πραγμάτων! Μόνον ὅταν ἔχῃ τις τοιαῦτα αἰσθήματα ὑποθέτει ὅτι ἔχουν καὶ οἱ ἄλλοι. Τί ἀηδία!

— Καθόλου! Εἶναι φυσικόν! Οἱ γέροντες εἶναι πληκτικοί. Πρέπει νὰ ἔχουν κάτι διὰ νὰ ἀναπληρώνουν αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα! ἐγὼ ἔχω τὴν φιλοξενίαν!

— Εἰπὲ λοιπὸν καθαρὰ ὅτι τὰ παιδιά μας ἔχουν τὸ σπῆτί μας ξενοδοχεῖον!

— Ἐπάνω κάτω. Εἰς τὸ πατρικὸν σπῆτι κατοικοῦν τὰ παιδιὰ, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν πολλὰ χρήματα καὶ θέλουν νὰ κάμουν οἰκονομίαν. Ἐξώδευσαν πολλὰ εἰς τοὺς χοροὺς καὶ εἰς τὰ θέατρα; Ἂς ὑπάγωμεν νὰ περάσωμεν μίαν ἑβδομάδα εἰς τὸ σπῆτι τοῦ πατρός μας! Θέλουν νὰ κάμουν ἓν μικρὸν ταξείδι; Ἂς ὑπάγωμεν εἰς τοῦ πατρός μας δι' ἕνα μῆνα! Τὸ ἓν ἀπὸ τὰ παιδιὰ πάσχει ὀλίγον!.. Ἂς τὸ στείλωμεν εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ παπποῦ... Καὶ τὸ στέλλουν... καὶ ἔρχονται μαζύ! Ἐπειδὴ δὲ τοὺς δέχονται μὲ ἀνοικτὰς ἀγκάλας, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν νὰ συλλογισθοῦν τίποτε, ἐπειδὴ ὁ πατὴρ ἔχει ἀξιόλογα ἔπιπλα καὶ λαμπρὸ τραπέζι μὲ ὄρνιθας καὶ πέρδικας, τὰς ὁποίας ὁ ἐγωϊστὴς αὐτὸς εἶναι εὐτυχὴς νὰ μοιράζῃ μὲ τὰ παιδιά του, ἔρχονται, ξαναέρχονται καὶ μένουν μὲ ἄκραν εὐχαριστησιν.

— Ἄ! τί ἐλεεινότης! Ὅλα τὰ καταντᾷς εἰς τὸν ἐγωϊσμὸν, ἀκόμη καὶ τὸ πατρικὸν φίλτρον!

— Ἀλλὰ ὑπόθεσε διὰ μίαν στιγμὴν τὸ ἐναντίον, ἐξηκολούθησεν ὁ κ. Δεγράζ προσποιούμενος ὅτι δὲν ἤκουσε τὴν γυναῖκά του... ὑπόθεσε ὅτι ἐδιπλασίαζα τὴν προῖκα τῆς θυγατρός μου, ὅπως ἤθελες. Τί θὰ συνέβαινε; Ὅτι σήμερον τὰ παιδιά μας, χάρις εἰς τὰς ὑπὲρ τὸ δέον ποιητικὰς ἰδέας τοῦ γαμβροῦ μας, δὲν θὰ ἦσαν ἴσως πολὺ πλουσιώτερα καὶ ἐγὼ θὰ ἤμην πολὺ πτωχότερος, ὅτι δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ

τὰ φιλοξενῶ οὔτε τόσον καιρὸν οὔτε τόσον καλά, καὶ ὅτι θὰ ἤρχοντο ὀλιγώτερον εἰς τὸ σπῆτί μας, διότι θὰ εὑρίσκοντο καλλίτερα εἰς τὸ ἰδικόν των. Κύριε ἐλέησον! Ἀλλ' ἂν τὰ παιδιά μας, φιλτάτη μου, ἦσαν πλουσιώτερα ἀπὸ ἡμᾶς, πρὸ ἓξ ἑβδομάδων ἤδη ἡ κόρη μας θὰ εὕρισκεν ὅτι ἡ ἐξοχή μας εἶναι πολὺ ὑγρὰ διὰ τὸ φθινόπωρον καὶ θὰ ἐφοβεῖτο μήπως ἡ ὁμίχλη τοῦ ποταμοῦ βλάψῃ τὰ μικρά της, καὶ ὁ γαμβρός μου θὰ μοῦ ἔλεγε καθαρὰ ὅτι τὸ καθημερινὸν *πήγαινε καὶ ἔλα* περιράζει τὴν ὑγείαν του!.. Ἰδοὺ λοιπὸν ὁ ἐπίλογός μου, τὸν ὁποῖον ἀφιερώνω εἰς ὅλους τοὺς πατέρας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν νὰ ὑπανδρεύσουν θυγατέρας. — Θέλετε νὰ μὴ χάνετε τὰ παιδιά σας; Κρατήσατε τὰ χρήματά σας! Θέλετε νὰ διασκεδάζητε μὲ τὰ ἐγγόνιά σας; Κρατήσατε τὰ χρήματά σας! — Διότι μόνον διὰ τῶν χρημάτων ὁ πατὴρ μένει ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας καὶ ὁ πατρικὸς οἶκος ἡ οἰκογενειακὴ ἑστία· τουτέστι διὰ τοὺς γέροντας ἄσυλον τιμῆς καὶ εὐζωΐας· διὰ τοὺς νέους τόπος ἀνέσεως καὶ διασκεδάσεως· διὰ τοὺς μικροὺς φωλεά, ὅπου ἔρχονται νὰ ζητήσωσι τὴν ὑγείαν καὶ ἐνίοτε περιποιήσεις νοημονεστέρας καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς μητρικάς· διὰ πάντας τέλος κέντρον, βωμὸς ὅπου δημιουργοῦνται αἱ ἀναμνήσεις, ὅπου ἀνδροῦνται καὶ γηράσκουσιν αἱ γενεαί, ὅπου διαιωνίζονται αἱ παραδόσεις τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς στοργῆς! Κάλεσον ἂν θέλῃς τὴν προνοητικότητά μου ταύτην στρατήγημα καὶ ἐγωϊσμόν. Ἐγὼ ὅμως ἀποκαλῶ αὐτὴν τὸ ἀληθὲς πατρικὸν φίλτρον, διότι δι' αὐτῆς τὰ παιδία γίνονται εὐτυχέστερα καὶ καλλίτερα. Σημείωσε ἀκόμη καλὰ καὶ τοῦτο, ἀγαπητή μου. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ γαμβρός μου ἦτο φύσει ἀξιόλογος γαμβρός, ἀλλ' ἄνευ τῆς προνοητικότητός μου, αἱ ἀγαθαί του διαθέσεις θὰ ἔμενον ἴσως ἁπλᾶ σπέρματα, κάλυκες χωρὶς ἄρωμα... Εἰς ποῖον χρεωστεῖ ὅτι ἐλουλούδισαν; Εἰς ἐμέ! Συμπέρασμα — Δὲν θὰ προσθέσω οὔτε ἕνα ὀβολὸν εἰς τὴν προῖκα τῆς θυγατρός μου.

Γ'

Ἐφθάσαμεν εἰς τὰς 30 Νοεμβρίου, μετὰ 15 ἡμέρας, ἀλλὰ πάντοτε εἰς τὴν Villeneuve, διότι ἐν τῇ διηγήσει ταύτῃ παρέβην ἀναντιρρήτως ὀλίγον τὴν ἑνότητα τοῦ καιροῦ, ἀλλ' ἐσεβάσθην πάντοτε τὴν ἑνότητα τοῦ τόπου. Ἡ οἰκία τοῦ κ. Δεγρὰζ εἶναι ὅλη χαρά. Αὐτὸς ὁ ἴδιος ποτὲ δὲν ἐφάνη τόσον εὔθυμος καὶ τόσον εὐτυχής. Εἶναι ἡ εἰκοστὴ πέμπτη ἐπέτειος τοῦ γάμου του.

— Γυναῖκά μου, εἶπεν εἰς τὴν κ. Δεγρὰζ, τὴν ἡμέραν αὐτὴν πρέπει νὰ τὴν ἑορτάσωμεν μεγαλοπρεπῶς. Σήμερον κάτω ἡ οἰκονομία, ἔξω ὅλα τὰ πανιά! Ἕνα γεῦμα... ὡς νὰ ἤμουν λαίμαργος! Παρήγγειλα εἰς τὴν κόρην μας, ἥτις ἐπῆγε νὰ περάσῃ εἰς τοὺς Παρισίους μίαν ἡμέραν δὲν εἰξεύρω διὰ ποίαν ὑπόθεσιν, νὰ ἐπανέλθῃ μὲ τὸν σύζυγόν της μὲ τὸν σιδηρόδρομον τῶν τεσσάρων. Εἰς τὸ δωμάτιόν της θὰ εὕρῃ ἓν ὡραῖον νέον φόρεμα, τὸ ὁποῖον θέλω νὰ φορέσῃ σήμερον. Ἂν δὲ καὶ σὺ μὲ ἀγαπᾷς ἀκόμη ὀλίγον, μὲ ὅλα μου τὰ ἐλαττώματα, ἀπόδειξέ με το. Γίνου καὶ σὺ εὔμορφη σήμερον. Φόρεσε διὰ τὸν δεῖπνον καὶ τὴν ἑσπερινὴν συναναστροφὴν τοὺς ἀδάμαντας τῆς καϋμένης τῆς μητρός μου, διότι προσεκάλεσα ὅλους τοὺς γείτονας. Αὐτοὶ μὲ ἐνθυμίζουν ὅ,τι περισσότερον ἠγάπησα εἰς τὸν κόσμον. Ἐκείνην ἥτις μὲ τοὺς ἔδωσε διὰ σὲ, σὲ ἥτις τοὺς ἐφόρεσες δι' ἐμὲ καὶ δι' αὐτὴν, τὴν κόρην μας, ἥτις θὰ τοὺς φορέσῃ καὶ διὰ τοὺς τρεῖς μας...

Καὶ εἰπὼν ταῦτα ὁ κ. Δεγρὰζ, ἀπεμακρύνθη διὰ νὰ κρύψῃ ὀλίγον τὴν συγκίνησίν του.

Διατί ἡ κ. Δεγρὰζ, δὲν ἀπεκρίθη; Διατί ἔμεινεν ὀλίγας στιγμὰς ἀκίνητος καὶ βλέπουσα πρὸς τὰ κάτω; Διατί ἡ κόρη της, μόλις ἐλθοῦσα, τὴν ἐπῆρε μαζύ της εἰς τὸ δωμάτιον κλαίουσα; Διατί ὁ γαμβρὸς ἦτο κατηφής; Διατί ὁ κώδων τοῦ δείπνου τοὺς ἔκαμε νὰ ἀνατριχιάσωσι καὶ οἱ τρεῖς; Διατί, μόλις εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἑστιατόριον, ἡ μήτηρ ἔρριψε τεταραγμένον βλέμμα ἐπὶ τοῦ συζύγου της; Διατί ὁ κ. Δεγρὰζ, ἰδὼν αὐτὴν, εἶπε λέξεις τινὰς αἵτινες ἦσαν σχεδὸν ἐπίπληξις; Διατί; Αἱ λέξεις αὗται σαφηνίζουσι τὰ πάντα.

— Πῶς! δὲν φορεῖς τοὺς ἀδάμαντάς σου! ἀνέκραξεν ὁ πατήρ.

Ἡ μήτηρ, ἀντὶ νὰ ἀπαντήσῃ, ἐρρίφθη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ συζύγου της κλαίουσα. Ἡ κόρη ἐφίλησε τὴν χεῖρά του, γονυπετήσασα ἐνώπιόν του.

— Δὲν ἔχεις τοὺς ἀδάμαντάς σου; Τί τοὺς ἔκαμες;

Ἡ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα ἐσιώπησαν.

— Δὲν ἀποκρίνεσαι, ἐπανέλαβεν ὁ πατὴρ δι' αὐστηροτέρας φωνῆς. Θὰ ὁμιλήσω λοιπὸν ἐγώ. Τοὺς ἐπώλησας διὰ νὰ πληρώσῃς τὴν ἀπεριοκεψίαν τοῦ γαμβροῦ σου! Ναί! Ἐπειδὴ ἐνόμισε καλὸν νὰ ἀναμιχθῇ εἰς παράλογον ἐπιχείρησιν, ἐπειδὴ ἔκαμε τὴν ἀνοησίαν νὰ ἐγγυηθῇ δι' ἀνθρώπους ἀτίμους, οἵτινες τὸν ἠπάτησαν, ἠναγκάσθης, διὰ νὰ πληρώσῃ τὸ ἥμισυ τοῦ χρέους του... διότι χρεωστεῖ ἀκόμη 12,000 φράγκων, ἠναγκάσθης νὰ μοῦ ἀφαιρέσῃς τὸ ἀγαπητότερον ἐνθύμημα τῆς μητρός μου, τὸν πολυτιμότερον μάρτυρα τῆς ἀγάπης μας..., νὰ φαρμακεύσῃς τέλος τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ὡραίας αὐτῆς ἡμέρας! Ἀ! εἶσαι πολὺ ἀξιοκατάκριτος.

Ἡ μήτηρ προσεπάθησε νὰ ψιθυρίσῃ λέξεις τινάς...

— Ἀρκεῖ, ἐπανέλαβεν ὁ κ. Δεγρὰζ διακόπτων αὐτήν. Ἰδοὺ οἱ ὑπηρέται. Καθήσατε εἰς τὰς θέσεις σας.

Ἡ μήτηρ καὶ τὰ τέκνα κατηυθύνθησαν ἐν σιωπῇ πρὸς τὴν τράπεζαν· ἀλλ' αἴφνης ἐνῷ ἡ κ. Δεγρὰζ ἤνοιγε τὸ χειρόμακτρόν της ἀνέπεμψε μεγάλην κραυγήν· τὸ αὐτὸ ἔπραξε καὶ ὁ γαμβρὸς, καὶ ἀμφότεροι ὥρμησαν πρὸς τὸν κ. Δεγρὰζ, ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων... Ἡ μήτηρ εὗρε τὴν θήκην τῶν ἀδαμάντων της ἐπὶ τῆς παροψίδος, καὶ ὁ γαμβρὸς τὰς 12,000 φράγκων, αἱ ὁποῖαι τῷ ἔλειπον.

— Ἀ! φίλε μου! Πάτερ μου!

— Καλὰ, καλὰ, εἶπεν ὁ κ. Δεγρὰζ, ἐλευθερούμενος ἀπὸ τοὺς ἐναγκαλισμούς των. Τώρα δὲν μὲ λέγετε πλέον ἐγωϊστήν. Τὰ βλέπετε; Εἶχον ἄδικον, ὅταν σᾶς ἔλεγον, καὶ πείθεσθε τέλος πάντων ὅτι ὁ πατὴρ πρέπει νὰ μένῃ πλουσιώτερος τῶν τέκνων του, ἂν ὄχι δι' ἄλλο... τοὐλάχιστον διὰ νὰ τοὺς βοηθῇ εἰς κρίσιμόν τινα ὥραν καὶ νὰ τοὺς σώζῃ ἀπὸ τὴν καταστροφήν; Πρόσεχε μόνον, γαμβρέ μου, μὴ ξαναρχίσῃς, διότι ἐγὼ δὲν ἠμπορῶ νὰ ξαναρχίσω πλέον.

Α. Σ. Β.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΑΤΙΝΑ ΥΠΝΟΥΣΙ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδε σελ. 133.

Μετάφρασις Σ. Κ. Σκελλαροπούλου.

Ἡ φαιὰ σαύρα, ἡ καὶ τοιχοδρόμος καλουμένη, ἅμα ἔλθῃ ὁ χειμὼν ἀπεκδύεται τὸ ἀνώτερον στρῶμα τοῦ δέρματος (γῆρας, λεβηρὶς), ἔπειτα δὲ ἀποσύρεται ἢ εἰς ὀπὰς δένδρων ἢ τοίχων, ἢ εἰς κοιλώματα ὑπὸ τὴν γῆν· ἐκεῖ δὲ καταλαμβάνεται ὑπὸ νάρκης, τῆς ὁποίας ἡ πλειοτέρα ἢ ὀλιγωτέρα ἐπίτασις εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὸ κλίμα ἐν ᾧ τὸ ζῶον κατοικεῖ, καὶ πρὸς τοῦ χειμῶνος τὴν δριμύτητα.

Μεταξὺ τῶν σαυρῶν, ὑπάρχει εἴδός τι ὡραιότερον πάντων τῶν ἄλλων, ἡ πρασίνη σαύρα τῆς Καρολίνης, ἥτις ἐπιστημονικώτερον καλεῖται σαῦρος ὁ μυιοθήρας. Ἡ σαύρα αὕτη εἶνε ὡραία, ζωηρὰ, ὑπομονητικὴ, ἐργατική. Τὸ μικρὸν τοῦτο ζῶον καὶ τὸν ὀφθαλμὸν θέλγει καὶ τὸ ἐνδιαφέρον κινεῖ, ἀλλ' εἶνε τόσον λεπτοφυὲς, ὅσον καὶ ὡραῖον κατὰ τὸν χρωματισμόν. Δὲν φαίνεται εἰμὴ μόνον κατὰ τὸ θέρος· τὸν χειμῶνα χώνεται ὑπὸ τὴν γῆν ἢ εἰς ὀπὰς δένδρων, ἔνθα ἀποναρκοῦται. Κατὰ τὰς ὡραίας καὶ θερμὰς ἡμέρας, αἵτινες ἐνίοτε ἀνατέλλουσι τὸν χειμῶνα, ζωογονεῖται καὶ λαμβάνει ἐνίοτε τὸ θάρρος νὰ ἐξέλθῃ τῆς κρύπτης του, ἀλλὰ τὸ αἴφνης ἐπερχόμενον πάλιν ψῦχος τὸ καθιστᾷ τόσῳ ἀδύνατον, ὥστε δὲν ἔχει τὴν δύναμιν νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ ἄσυλόν του καὶ ἐνίοτε ἀποθνήσκει καθ' ὁδὸν ὑπὸ τοῦ ψύχους.

Ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Πλίνιος παρετήρησαν ὅτι ὁ χαμαιλέων φωλεῖ εἰς τὰ μέτρια κλίματα, ὁ δὲ Βαλμὼν δὲ Βωμὰρ βεβαιοῖ ὅτι ζῇ τέσσαρας ἕως πέντε μῆνας χωρὶς νὰ λάβῃ οὐδεμίαν φαινομενικὴν τροφήν.

Εἰς τὰ μεσημβρινὰ τῆς ἐν Γαλλίᾳ Προβιγκίας ζῇ εἴδός τι ἀσκαλαβώτου, ὅπερ διέρχεται τὸν χειμῶνα ἢ εἰς σχισμάδας τῆς γῆς ἢ ὑπὸ τὰ κεραμίδια χωρὶς νὰ ἦνε ἐντελῶς ναρκωμένον. Ἅμα τὸ ἀνεύρῃς εἰς τὴν κρύπτην του, προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ βαρέως κινούμενον.

Ὁ Κ. Ρεγνὼλτ ἔκαμε περίεργα πειράματα ὡς πρὸς τὴν ἀναπνοὴν τῶν σαυρῶν. Οὕτω λ. χ. ἐπὶ ἐξωτερικῆς θερμότητος 7,°3 φωλοῦσαι σαῦραι ἀπορροφοῦσι κατὰ χιλιόγραμμον 0γρ,0246 ὀξυγόνου τὴν ὥραν.

Ἐπὶ ἐξωτερικῆς θερμότητος 14,°8 μὴ ἐντελῶς ἔξυπνοι σαῦραι ἀπορροφοῦσι κατὰ χιλιόγραμμον 0γρ,0646 ὀξυγόνου τὴν ὥραν.

Ἐπὶ ἐξωτερικῆς θερμότητος 23,°4 ἐντελῶς ἔξυπνοι σαῦραι ἀπορροφοῦσι κατὰ χιλιόγραμμον 0γρ,1960 ὀξυγόνου τὴν ὥραν.

Τὰ πειράματα ταῦτα ἀποδεικνύουσιν ὄχι μόνον ὅτι ὅσῳ πλειότερον εἶνε τὸ ψῦχος, τόσῳ ὀλιγώτερον ὀξυγόνον ἀπορροφοῦσιν αἱ σαῦραι, ἀλλ' ἀποδεικνύουσι πρὸς τούτοις ὅτι ἡ κατανάλωσις τοῦ ὀξυγόνου αὐξάνει ἐφ' ὅσον ὑψοῦται καὶ ἡ θερμότης αὐτῶν, ἐφ' ὅσον δῆλα δὴ ἡ διαφορὰ τῆς ζωϊκῆς αὐτῶν θερμότητος ἐπὶ τὴν τῆς περιστοιχιζούσης αὐτὰ ἀτμοσφαίρας ἔχει πλειοτέραν ἔντασιν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἀναπνευστικὸν σύστημα τῶν ζώων τούτων εἶνε ὀλιγώτερον τέλειον, ἡ ἀπορρόφησις τοῦ ὀξυγόνου δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ὁριά τινα λίαν περιωρισμένα. Δὲν δύνανται αἱ σαῦραι νὰναπτύξωσιν ἱκανὴν θερμότητα ἐν ἑαυταῖς ὅπως καταστεθῶσιν ἀνεξάρτητοι ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν αἰτίων τῆς ψυχράνσεως, ἡ δὲ ἐνέργεια τῶν ζωϊκῶν αὐτῶν λειτουργιῶν εἶνε οὐσιωδῶς ὑποτεταγμένη εἰς τὸ ποσὸν τῆς ἔξωθεν ἐπερχομένης εἰς αὐτὰς θερμότητος.

Ὁ Λασεπὲδ, ἐν ταῖς περὶ ὄφεων μελέταις του, διηρεύνησε τὰ περὶ τῆς ἐξωτερικῆς θερμότητος καὶ ἐβεβαίωσε τὴν ἐπενέργειαν αὐτῆς.

Οἱ ὄφεις, λέγει, φωλοῦσι τὸν χειμῶνα πλειότερον ἢ ὀλιγώτερον καὶ διαρκέστερον ἢ μὴ, ὅσῳ δριμύτερον καὶ διαρκέστερον ἢ μὴ εἶνε τὸ ψῦχος. Μόνον τὰ μικρὰ εἴδη ἀπονναρκοῦνται ἐντελῶς, διότι οἱ μεγάλοι ὄφεις ζῶσιν ἐπὶ τῆς διακεκαυμένης ζώνης, ἔνθα τὸ ψῦχος ποτὲ δὲν εἶνε τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ζωϊκὴν κίνησιν μέχρις ἐντελοῦς ἀποναρκώσεως. Ἐξυπνοῦσι δὲ ἀπὸ τοῦ ἐτησίου των ὕπνου εὐθὺς ἅμα γείνωσιν ἐπαισθηταὶ αἱ πρῶται θερμαὶ τῆς ἀνοίξεως ἡμέραι. Ἐκεῖνο δὲ ὅπερ δύναται νὰ φανῇ παράξενον, λέγει ὁ Λασεπὲδ, εἶνε ὅτι καὶ οἱ ὄφεις, ὅπως καὶ τὰ λοιπὰ φωλοῦντα ζῶα, εἴτε ὠοτόκα εἴτε μὴ, ἐξυπνοῦσιν ὅτε ἡ ἀτμοσφαῖρα εἶνε ἀκόμη ὀλιγώτερον θερμὴ, ἢ ὅτε οὗτοι, περὶ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου, δὲν ἠδύναντο νὰ τηρήσωσι τὴν ἐνέργειαν τῶν λειτουργιῶν των.

Διὰ τί τάχα, ἐρωτᾷ ὁ Λασεπὲδ, ἄλλα ἀποτελέσματα νὰ ἔχῃ ἡ θερμότης τοῦ ἔαρος καὶ ἄλλα ἡ τοῦ φθινοπώρου; Διὰ τί περὶ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος, ὁ αὐτὸς βαθμὸς τῆς θερμότητος ἐπενεργεῖ πλειότερον ἐπὶ τῆς ἐνεργητικότητος τῶν ζώων;

Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ταύτας ἀπαντᾷ μόνος του ὁ Λασεπέδ. Διότι, λέγει, ἡ ἐαρινὴ θερμότης δὲν εἶνε ὁ μόνος παράγων, ὅστις ζωογονεῖ καὶ θέτει εἰς κίνησιν τὰ νεναρκωμένα ζῶα. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους ἡ ἀτμοσφαῖρα ὄχι μόνον ἀρχίζει νὰ θερμαίνηται, ἀλλὰ καὶ πληροῦται ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ, ὅπερ διασκορπίζεται διὰ τῶν θερινῶν λαιλάπων. . . . Τοῦτο δὲ τὸ πῦρ τὸ ἠλεκτρικὸν εἶνε ἐκ τῶν κυριωτέρων αἰτίων, ἅτινα ζωογονοῦσι τὰ ζῶα. Ὅθεν οὐδὲν θαυμαστὸν ἂν, ὅτε τὸ ῥηθὲν ἠλεκτρικὸν ρευστὸν εὑρίσκεται ἄφθονον ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἂν, λέγομεν, τὰ ζῶα, τεθέντα ἤδη εἰς κίνησιν ὑπὸ τοῦ ἰσχυροῦ τούτου αἰτίου, δὲν ἔχωσιν ἀνάγκην ἵνα ἐντελῶς ζωογονηθῶσιν εἰμὴ τοσαύτης μόνον θερμότητος, ὅση μόνη της, ἄνευ ἄλλου βοηθήματος, δὲν θὰ ἦτο δυνατὴ νὰ τὰ ἐξεγείρῃ ἀπὸ τῆς χειμερινῆς νάρκης.

Καὶ τὰ ζῶα δὲ, ἅτινα ἔχουσιν ἱκανὴν ἐσωτερικὴν θερμότητα, ὥστε νὰ μὴ ἀπναρκῶνται τὸν χειμῶνα, καὶ αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, αἰσθάνονται πόσον διάφορος εἶνε ἡ ἐπενέργεια τῆς θερμότητος τοῦ ἔαρος τῆς τοῦ φθινοπώρου. Πολὺ πλειοτέραν αἰσθάνονται ζωϊκὴν δύναμιν καὶ ἐσωτερικὴν ἐνεργητικότητα κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος παρὰ ὅτε προσεγγίζει ὁ χειμών, καὶ τοῦτο ἕνεκα τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρευστοῦ, ὅπερ πολὺ ἰσχυρότερον ἐπενεργεῖ κατὰ τὸ ἔαρ ἢ κατὰ τὸ φθινόπωρον.

Τὰ βατραχοειδῆ πάντα, οἱ βάτραχοι, οἱ φρῦνοι, αἱ σαλαμάνδραι, οἱ τρίτωνες κλ. κατελέγοντο ἄλλοτε εἰς τὰ ἑρπετά.

Ὁ Βλαινβὶλ πρῶτος ἀπέδειξε τὴν πρὸς τοὺς ἰχθύας σχέσιν των. Οἱ γυρῖνοι δῆλα δὴ, ἤτοι τὰ μικρὰ βατράχια, ἅμα γεννηθῶσιν, ἔχουσιν ἑκατέρωθεν τοῦ λαιμοῦ βράγχια, ἕνεκα τῶν ὁποίων δὲν δύνανται εἰμὴ ἐν τῷ ὕδατι νὰ ζῶσι, διότι, ὡς γνωστὸν, τὰ βράγχια εἶνε οὕτως εἰπεῖν οἱ πνεύμονες τῶν ἐνύδρων ζώων. Τοῦτο εἰς οὐδὲν ἕτερον ἐκ τῶν ἑρπετῶν συμβαίνει. Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος τῶν μικρῶν βατραχίων εἶνε ἐπίσης ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἰχθύων· ἐν αὐτοῖς δῆλα δὴ τὸ αἷμα κυκλοφορεῖται ἀπανταχοῦ τοῦ σώματος ἀμέσως ἐρχόμενον ἐκ τῶν βραγχίων χωρὶς πρότερον νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν καρδίαν καὶ ἐκ ταύτης νὰ λάβῃ νέαν ὤθησιν. Βραδύτερον ἀναπτύσσονται εἰς τὰ βατράχια οἱ πνεύμονες καὶ φθίνουσι τὰ βράγχια, τότε δὲ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος εἶνε ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἑρπετῶν· τὸ αἷμα, ὅπερ ἐκπέμπεται εἰς τὰ ἀναπνευστικὰ ὄργανα καὶ τὸ ἐκεῖθεν ἐπανερχόμενον ἀναμιγνύεται τότε εἰς τὴν κοιλίαν τῆς καρδίας. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἦσαν ἀναγκαῖα διὰ τὸ ζήτημα, περὶ οὗ πραγματευόμεθα, διότι δύνάμεθα νὰ κρίνωμεν περὶ τῆς θερμότητος ἑνὸς ζώου ἐκ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀναπνέει, ὁ δὲ Dutrochet ἀπέδειξεν ὅτι οὐδὲν ζῶον ἀναπνέον διὰ βραγχίων ἔχει ἐπαισθητὴν ζωϊκὴν θερμότητα· ἔχει βεβαίως θερμότητά τινα, ἀλλ' αὕτη εἶνε ἐλαχίστη.

Ἡ εἰδικὴ θερμότης τῶν ἑρπετῶν, ἅτινα ἀναπνέουσιν ὡς αἱ χελῶναι, εἶνε κατωτέρα, τοὐλάχιστον ἀληθεύει τοῦτο ὡς πρὸς τὰ εἴδη ἐφ' ὧν ἔχουσι γείνει πειράματα, τῆς εἰδικῆς θερμότητος τελειοτέρων τινῶν ἐντόμων· τοῦτο δὲ ἔχει ἀναλογίαν πρὸς τὸν τρόπον καθ' ὃν ἀναπνέουσι.

Ὁ Σπαλλανζάνης, διάσημος Ἰταλὸς φυσιοδίφης τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, ἔκαμε σπουδαῖα πειράματα ὡς πρὸς τὴν χειμερινὴν νάρκην τῶν ζώων καὶ τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ταῦτα ἀπναρκοῦνται.

«Ἐξ ὅλων τῶν γνωστῶν ζώων, γράφει ὁ Σπαλλανζάνης, τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ ἔντομα εἶνε τὰ μᾶλλον φοβούμενα τὸ ψῦχος καὶ ἐπιζητοῦντα τὴν θερμότητα. Δύναταί τις εἰπεῖν ὅτι τὸ ἡλιακὸν θάλπος εἶνε ἡ ψυχή των· ὅταν ἐκτίθενται εἰς τὸν ἥλιον εἶνε πολὺ μᾶλλον εὐαίσθητα καὶ εὐκίνητα, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον ζωηρότερα καὶ τολμηρότερα καθίστανται, ὅσῳ πλειότερον φλογερὸς εἶνε ὁ ἥλιος. Τὰ ἰοβόλα, οἷα εἶνε οἱ πλεῖστοι τῶν ὄφεων καὶ οἱ σκορπίοι, τότε εἶνε μᾶλλον ἐπίφοβα, ὅταν ὁ ἥλιος καίῃ, καὶ τότε εἶνε ἐπικινδυνωδέστερος ὁ ἰός των. Ἀντιθέτως ἐπιδρᾷ ὁ χειμὼν καὶ ἐπὶ τῶν ἰοβόλων καὶ ἐπὶ τῶν μὴ τοιούτων. Ὅθεν καὶ ἅμα οὗτος ἀρχίζῃ ζητοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καταφύγιον. Ἄλλα φωλοῦσιν εἰς σχισμάδας τοίχων, ἄλλα ὑπὸ τὰ κεραμίδια. Εἰνέ τινα, ἅτινα κρύπτονται ἐν τῷ μέσῳ σωροῦ πετρῶν ἢ εἰς σχισμάδας δένδρων ἢ εἰς κορμῶν κοιλώματα, ὡς αἱ ἔχιδναι· ἄλλα τέλος καὶ εἰς τὸν βυθὸν τῶν ὑδάτων ἀποσύρονται.

Καὶ ἂν καὶ τὰ ζῶα ταῦτα ἱκανῶς προφυλάσσωνται εἰς τὰς κρύπτας των ἀπὸ τοῦ ψύχους, οὐδὲν ἧττον ὅμως, λέγει ὁ Σπαλλανζάνης, πολὺ καὶ οὕτω ὑπὸ τῆς δριμύτητος αὐτοῦ ταλαιπωροῦνται. Τεκμήριον δὲ εἶνε ἡ ληθαργία, ἥτις τὰ καταλαμβάνει ἐφ' ὅλην τὴν χειμερινὴν ὥραν. Οἱ φρῦνοι καὶ οἱ βάτραχοι διατρίβουσιν ὅλον τὸν χειμῶνα ἐντὸς τῶν ὑδάτων ἢ ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐκεῖ διατελοῦσιν ὄντες ἐν συνεχεῖ νάρκῃ.»

Διὰ τί τὰ μὲν ἑρπετὰ χάνουσι τὰς δυνάμεις των καὶ φαίνονται ὡς ἂν ἀποθαμένα ἅμα αἰσθανθῶσι βαθμόν τινα ψύχους, οἱ δὲ ἄνθρωποι καὶ τὰ πλεῖστα τῶν τετραπόδων καὶ τῶν πτηνῶν οὐδὲν τοιοῦτον πάσχουσι καὶ ἂν ἀκόμη δριμύτερον γείνῃ τὸ ψῦχος; Τίς ὁ λόγος δι' ὃν ἐκεῖνα μὲν κατὰ τὸ φαινόμενον θνήσκουσι, τούτων δὲ διατηρεῖται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους, ὑφ' οὓς καὶ κατὰ τὸ θέρος, ἡ ζωή;

Πρὸ τοῦ νἀπαντήσῃ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ὁ Σπαλλανζάνης, ἀντεξετάζει, καὶ ἀμφισβητεῖ τὴν γνώμην τοῦ Βυφφῶνος, ὅστις ἐδόξαζεν ὅτι τὰ φωλοῦντα ζῶα εἶνε ψυχρόαιμα, ὡς τοιαῦτα δὲ ἐθεώρει καὶ τοὺς ἐλειοὺς καὶ τοὺς ἀκανθοχοίρους καὶ τὰς νυκτερίδας καὶ τὰς μαρμότας.

Τὰ ζῶα ταῦτα, εἶχεν εἰπεῖ ὁ μέγας φυσιοδίφης τῆς Γαλλίας, οὐδεμίαν ἔχουσι καθ' ἑαυτὰ ἐσωτερικὴν θερμότητα, δὲν θερμαίνονται εἰμὴ μόνον ὑπὸ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμότητος, ὥστε ἅμα ὁ χειμὼν προσεγγίσῃ ψυχραίνεται τὸ αἷμά των ὅπως καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα. Τοῦτο δὲ δὲν δύνανται νὰ τὸ πάθωσι τὰ θερμόαιμα ζῶα, διότι ταῦτα φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν στοιχεῖα ἐσωτερικῆς ἢ ζωϊκῆς θερμότητος. Ἡ ψύχρανσις δ' αὕτη τοῦ αἵματος ἐν τοῖς φωλοῦσι ζώοις εἶνε ἡ αἰτία τῆς φωλείας των, διότι αὕτη καθιστᾷ εἰς αὐτὰ ἀδύνατον τὴν χρῆσιν τῶν μελῶν καὶ τὴν ἐνέργειαν τῶν αἰσθήσεων· πιθανότατα δὲ, ὅταν φωλῶσι, τὸ αἷμα δὲν κυκλοφορεῖ εἰμὴ μόνον εἰς τὰ κυριώτερα τῶν αἱματοφόρων ἀγγείων.

Ἀλλ' ὁ Σπαλλανζάνης ἀπέδειξε διὰ τοῦ θερμομέτρου ὅτι οἱ ἀκανθόχοιροι, αἱ νυκτερίδες καὶ αἱ μαρμόται δὲν εἶνε ψυχρόαιμα, καὶ ὅμως τὰ ζῶα ταῦτα, λέγει, φωλοῦσι, πάντων δὲ τῶν φωλούντων τὸ αἷμα ἀποψυχροῦται. Δὲν ἠθέλησεν ὅμως νὰ παραδεχθῇ ὁ Σπαλλανζάνης ὅτι ἡ φωλεία εἶνε ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς ψυχράνσεως τοῦ αἵματος. Κατ' αὐτὸν, ἡ φωλεία προέρχεται μᾶλλον ἐκ τῆς ψυχράνσεως τῶν στερεῶν μερῶν τοῦ σώματος.

Ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι ἡ φωλεία δὲν εἶνε ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῆς τοῦ αἵματος ἀναψύξεως, ὁ Σπαλλανζάνης ἔκαμε τὰ ἑξῆς πειράματα·

«Ἔθαψα, λέγει, βατράχους τινὰς, ζωηροτάτους πάντας, ἐν τῇ χιόνι, τοὺς μὲν ὅλως ἀθίκτους, τῶν δὲ ἀφαιρέσας τὸ αἷμα· ἐφρόντισα μάλιστα νὰποδιώξω αὐτὸ ἐκ τῆς καρδίας καὶ ἐκ τῶν κυριωτέρων αἱματοφόρων ἀγγείων, τὰ ὁποῖα ἤνοιξα. Μετὰ ὀκτὼ ἢ δέκα λεπτὰ ἐξήγαγόν τινας ἐκ τῆς χιόνος, παρετήρησα δὲ ὅτι καὶ οἱ ἔχοντες αἷμα καὶ οἱ στερούμενοι αὐτοῦ ἦσαν εἰς τὴν αὐτὴν ἐξ ἴσου κατάστασιν, δῆλον ὅτι ἠμιθανεῖς· ἂν καὶ ἦσαν ἐλεύθεροι πλέον, οὐδέτεροι προσεπάθουν νὰ φύγωσι. Μετὰ ἓν τέταρτον τῆς ὥρας ἐξήγαγον ἄλλους, ὧν ἐπίσης οἱ μὲν εἶχον ὑποστῆ τὴν ἀφαίμαξιν, οἱ δὲ οὔ· πάντες δὲ μοὶ ἐφάνησαν πάλιν ἐξ ἴσου ὑπὸ τοῦ ψύχους συνεσταλμένοι, ἀκίνητοι καὶ σχεδὸν παγωμένοι. Ἔθηκα αὐτοὺς πάλιν εἰς τὴν χιόνα καὶ μετά τινας ὥρας μετέφερον αὐτοὺς εἰς θερμὸν μέρος, ἐπιμελῶς παρατηρῶν τί ἄρα ἔμελλε νὰ συμβῇ. Μετ' οὐ πολὺ ἐμηκύνθησαν, ἤνοιξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπήδησαν καὶ ἤρχισαν νὰ τρέχωσι. Πάντες ἔκαμαν ἄνευ οὐδεμιᾶς διαφορᾶς τὰς αὐτὰς κινήσεις. Καὶ πάλιν τοὺς ἔθαψα, καὶ πάλιν τὰ αὐτὰ φαινόμενα παρετήρησα. Παρετήρησα ταὐτοχρόνως ὅτι οἱ καλούμενοι βάτραχοι τῶν δένδρων, οἱ φρῦνοι, αἱ ἔνυδροι σαλαμάνδραι κατελαμβάνοντο ὑπὸ ληθαργίας ἅμα ἐξετίθεντο εἰς τὸ ψῦχος, εἴτε εἶχον αἷμα, εἴτε δὲν εἶχον, ἀνεζωογονοῦντο δὲ ἅμα ἠσθάνοντο ἱκανὸν θάλπος.

»Ἡ συμφωνία τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων μὲ ἀναγκάζει λοιπὸν νὰ εἴπω, προστίθησιν ὁ Σπαλλανζάνης, ὅτι παρὰ τοῖς ζώοις τούτοις ἡ κατάπαυσις τῆς αἰσθήσεως καὶ τῆς κινήσεως δὲν εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς τοῦ αἵματος ἀναψύξεως, διότι πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἐστεροῦντο αἵματος, οὔτε τῆς ἀνέσεως τῆς κυκλοφορίας τοῦ ὑγροῦ τούτου· διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὅθεν ἕπεται ὅτι ἡ ἀπονάρκωσις πρέπει νὰ προέρχηται μόνον ἐκ τῶν στερεῶν μερῶν τοῦ σώματος, ἅτινα, ἰσχυρῶς ὑπὸ τοῦ ψύχους παθαινόμενα, μεταπίπτουσιν εἰς κατάστασιν ἄλλην παρὰ τὴν φυσικὴν αὐτῶν. Ἀλλὰ τίς ἡ νέα αὕτη κατάστασις; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην νομίζω ὅτι δύναταί τις νἀπαντήσῃ ἂν ἀπίδῃ εἰς τὰ φαινόμενα, ἅτινα παρουσιάζουσι τὰ φωλοῦντα ἢ ἀπναρκούμενα ζῶα. Τὰ ζῶα δῆλα δὴ ταῦτα συστέλλονται, οἱ μύωνες αὐτῶν ἀποβάλλουσι τὸ φυσικόν των λύγισμα, σκληρύνονται καὶ τείνονται. Ἡ δὲ συντονία αὕτη τῶν μυώνων παραβλάπτει τὴν ἐρεθιστικότητα αὐτῶν. Ἀλλὰ τῶν μυώνων ἡ ἐρεθιστικότης θεωρεῖται παρὰ πάντων ὡς ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς παρὰ τοῖς ζώοις, ὑπερβαλλόντως δ' αὕτη ἐξασθενεῖται ὑπὸ τοῦ ψύχους, ὅπερ ἐπιφέρει εἰς τὰ ζῶα τὰ εὑρισκόμενα εἰς ταπεινὴν θερμοκρασίαν ληθαργίαν παρεμφερῆ πρὸς τὸν θάνατον.»

Προστίθησιν ὁ Σπαλλανζάνης ὅτι ὁ βαθμὸς τοῦ ψύχους, καθ' ὃν ἐπέρχεται ἡ ληθαργία τῶν φρύνων, τῶν βατράχων καὶ τῶν σαλαμανδρῶν, συμπίπτει περίπου πρὸς τὸν βαθμὸν τῆς θερμοκρασίας, καθ' ὃν πήγνυται τὸ ὕδωρ. Ἀναγνωρίζει ὅτι πάντα τὰ ζῶα δὲν ἀπναρκοῦνται κατὰ τὸν αὐτὸν βαθμὸν ψύχους καὶ, κατ' αὐτὸν, ἡ διαφορὰ αὕτη δὲν δύναται νὰ προέρχηται εἰμὴ ἐκ τῆς ἐνυπαρχούσης ποικιλίας εἰς τὴν φύσιν τῶν μυϊκῶν αὐτῶν ἰνῶν.

Ὁ σοφὸς Ἰταλὸς φυσιοδίφης καταδείξας τὸ ἐσφαλμένον τῆς γνώμης τοῦ Βυφφῶνος δὲν ἐξήγησεν οὐδ' αὐτὸς τὴν αἰτίαν τῆς φωλείας. Περιέγραψεν ἓν ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπιφέρει ἐπὶ τῶν μυϊκῶν ἰνῶν τὸ ψῦχος καὶ οὐδὲν πλέον· σημειωτέον δ' ὅτι ἡ συντονία τῶν μυώνων ἣν περιέγραψεν, ἀπαντᾶται μᾶλλον εἰς τὴν ἐκ τοῦ ψύχους προερχομένην ληθαργίαν παρὰ εἰς τὴν κυρίως φωλείαν.

Κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ψύχους ληθαργίαν, ὡς αὐτὴν ἀπεκάλεσεν ὁ Μαγγίλης, πᾶσα ἀναπνοὴ καταπαύει, δὲν γίνεται κατ' αὐτὴν οὔτε εἰσ-

πνοὴ ὀξυγόνου, οὔτε ἐκπνοὴ ἀνθρακικοῦ ὀξέος· ἡ κυκλοφορία παντάπασι σταματᾷ, ἡ τῶν μυώνων ἐρεθιστικότης ἐξαφανίζεται, ἔπειτα παγόνουσι τὰ ἄκρα καὶ μεταδίδεται βαθμηδὸν τὸ πάγωμα εἰς τὰ κεντρικώτερα μέρη τοῦ σώματος. Ἑνὶ λόγῳ πᾶσα ζωϊκὴ λειτουργία καταπαύει.

Ἂν ἡ κατάστασις αὕτη ἐπί τινα χρόνον παραταθῇ, μοιραίως καταλήγει εἰς τὸν θάνατον. Οὐδὲν τὸ ἐν τοιαύτῃ καταστάσει εὑρισκόμενον ζῶον δύναται, χωρὶς παντάπασι νὰ φυπνισθῇ, νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν προτέραν νάρκην ἢ εἰς τὴν κυρίως φωλείαν. Τούτου δ' ἀπόδειξις εἶνε ὅτι αἱ ἐν τεμαχίοις πάγου νεναρκωμέναι σαλαμάνδραι, ἐπανέρχονται εἰς τὴν ζωὴν ἅμα ἐπενεργήσῃ ἐπ' αὐτῶν ὑψηλοτέρα θερμοκρασία. Οὕτω πως δὲ μόνον τὰ βατραχοειδῆ καὶ τὰ ἑρπετὰ παθαίνονται, ὡς ἀπέδειξαν τοῦ Ἐδουαρδ τὰ πειράματα, κυρωθέντα καὶ ὑπὸ ἄλλων πειραμάτων τοῦ Κ. Ῥεγνώλτ. Ὅσῳ ταπεινοτέρα εἶνε ἡ ἐξωτερικὴ θερμοκρασία, τόσῳ ὀλιγώτερον ὀξυγόνον εἰσπνέουσι τὰ ζῶα ταῦτα, τόσῳ ὀλιγώτερον κατ' ἀκολουθίαν ἐσωτερικὸν θερμαντικὸν παράγουσιν ἵνα παλαίσωσι κατὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ ψύχους. Διὰ τοῦτο τὰ βατραχοειδῆ ἐπιχωριάζουσι καθ' ὅλου εἰς τὰ θερμὰ κλίματα. Καὶ ἀπαντῶνται μέν τινα εἴδη εἰς τὰς εὐκράτους χώρας, παντελῶς ὅμως στεροῦνται βατραχοειδῶν αἱ χῶραι αἱ παρὰ τοὺς πόλους.

Ernest Menault.

ΕΞΗΓΗΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

15.—Διατί ἐπονομάζουσι τινὰ μὲν σώματα καλοὺς ἀγωγοὺς τοῦ θερμαντικοῦ ἢ θερμαγωγά, ἄλλα δὲ κακοὺς ἀγωγούς;

Διότι διὰ μὲν τῶν πρώτων τῶν θερμαγωγῶν εὐκόλως καὶ ταχέως διέρχεται τὸ θερμαντικόν, διὰ δὲ τῶν κακῶν ἀγωγῶν λίαν βραδέως. Ἐὰν π. χ. κρατοῦντες ἀνὰ χεῖρας μίαν καρφίδα ἢ ἓν τεμάχιον μεταλλικοῦ νήματος (σύρματος) θερμάνωμεν τὸ ἄλλο ἄκρον εἰς τὴν φλόγα ἑνὸς λύχνου, ταχέως θὰ αἰσθανθῶμεν τὴν θερμότητα εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τὸ ὁποῖον κρατοῦμεν. Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ μέταλλα λέγονται καλοὶ ἀγωγοὶ τοῦ θερμαντικοῦ. Ἂν ἀπ' ἐναντίας λάβωμεν ἓν τεμάχιον ἐπίμηκες ἄνθρακος, δυνάμεθα ν' ἀναφλέξωμεν τὸ ἓν ἄκρον χωρὶς νὰ αἰσθανθῶμεν πολὺ θερμὸν τὸ ἄκρον τὸ ὁποῖον κρατοῦμεν διὰ τῆς χειρός. Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ μαγειρικὰ σκεύη τὰ μεταλλικὰ ἔχουσι λαβὴν ἐκ ξύλου, διότι καὶ τὸ ξύλον εἶναι κακὸς ἀγωγὸς τοῦ θερμαντικοῦ.

Ἡ τέφρα (στάκτη) εἶναι ἐπίσης κακὸς ἀγωγός· διότι δυνάμεθα καλύπτοντες τὴν χεῖρά μας διὰ τέφρας νὰ μεταφέρωμεν ἐπ' αὐτῆς διαπύρους ἄνθρακας χωρὶς νὰ καῶμεν.

Τὰ μάλλινα ἐνδύματα (φλανέλλαι) μᾶς προφυλάττουσι τοῦ ψύχους, διότι ἐμποδίζουσι τὴν θερμότητα τοῦ σώματος νὰ ἐξέλθῃ, καὶ εἶναι ἑπομένως κακοὶ ἀγωγοί.

Τὸ ἑξῆς ἐπίσης περίεργον πείραμα δεικνύει τὸ θερμαγωγὸν τῶν μετάλλων. Περιτυλίξατε καλῶς μίαν σφαῖραν ἐκ μολύβδου μὲ τεμάχιον μεταξωτοῦ ὑφάσματος, καὶ θέσατε αὐτὴν ἢ ἐντὸς τῆς φλογὸς λύχνου, ἢ ἐπὶ ἀνθράκων πεπυρακτωμένων. Τὸ ὕφασμα δὲν καίεται, διότι ὁ μόλυβδος, ἄγων καλῶς τὴν θερμότητα, ἀπορροφᾷ ἀμέσως ὅλον τὸ θερμαντικόν, τὸ ὁποῖον ἡ φλὸξ μεταδίδει εἰς τὸ ὕφασμα.

Διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς μέρος λίαν θερμὸν δὲν πρέπει νὰ εἰσέλθωμεν γυμνοί, ἀπ' ἐναντίας πρέπει νὰ καλυφθῶμεν μὲ πολλὰ μάλλινα ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα ἐμποδίζουσι τὴν ἐξωτερικὴν θερμότητα νὰ εἰσχωρήσῃ μέχρι τοῦ σώματός μας.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἀὴρ εἶναι κακὸς ἀγωγὸς τοῦ θερμαντικοῦ. Διὰ τοῦτο τὰ ἐκ πτίλων (πουπούλων) σκεπάσματα τῆς νυκτὸς διατηροῦσι μεγάλην θερμότητα, διότι ὁ μεταξὺ τῶν πτίλων ἐγκεκλεισμένος ἀὴρ ἐμποδίζει τὴν θερμότητα τοῦ σώματός μας νὰ διαφύγῃ.

ΤΑ ΕΞΟΔΑ ΤΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΗΝΩΜΕΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Θέλετε νὰ γνωρίσετε τὸ μυστήριον τοῦ πλούτου καὶ τῆς δυνάμεως τῆς Ἀμερικῆς; λέγουσιν οἱ ΚΚ. Ἰουχλὶν καὶ Βράνιγ, ἐν τῇ περὶ Ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐφημερίδι αὐτῶν—Μελετήσατε τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς·

	Διὰ τὰ σχολεῖα	Διὰ τὴν ὑπόλοιπον ὑπηρεσίαν τοῦ Κράτους
Μαίνη	805,369 δολλ.	403,601 δολλ.
Πενσυλβανία	5,160,495 »	3,853,336 »
Ὄχιο	4,816,495 »	2,978,995 »
Καλιφορνία	1,178,348 »	475,978 »
Νέα Ἰερσέη	1,313,358 »	472,815 »
Οὐϊσκονσὶν	1,774,473 »	946,519 »
Ἰλλινοὶς	6,438,881 »	1,062,525 »

Εἰς τὰ Κράτη ταῦτα τὸ σχολεῖον ἀπορροφᾷ μόνον του τὸ διπλάσιον καὶ τριπλάσιον μέρος τοῦ προϋπολογισμοῦ παρὰ ὅλα ὁμοῦ τὰ ὑπόλοιπα ἔξοδα.

Κ.

Ὅταν τύχῃ νὰ φωραθῇ ἐπαιτῶν εἰς τὴν Ὁλλανδίαν ἄνθρωπος ῥωμαλέος καὶ δυνάμενος νὰ ἐργασθῇ, συλλαμβάνεται καὶ καταβιβάζεται εἰς βαθὺ φρέαρ, ἀνοίγουσι δὲ κρουνὸν, διὰ τοῦ ὁποίου ῥέει ὕδωρ ἐπ' αὐτοῦ. Ἂν ὁ δυστυχὴς δὲν σιφωνίζῃ (pomper) ἀκαταπαύστως, τάχιστα πνίγεται. Ἐν ᾧ δὲ οὗτος ἀγωνιᾷ, σοβαροὶ Ὁλλανδοὶ ἵστανται ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ φρέατος καὶ στοιχηματίζουσι. Στοιχηματίζω, λέγει ὁ εἷς, ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶνε δειλὸς καὶ ὀκνηρός· θὰ τὸν πνίξῃ τὸ ὕδωρ. Ὁ ἄλλος ὑποστηρίζει τὸ ἐναντίον. Τέλος, μετά τινας ὥρας ἐξάγουσι τὸν ἐπαίτην ἡμιθανῆ καὶ τὸν ἀποπέμπουσιν, ἀφ' οὗ τῷ ἔδωκαν τὸ ὠφέλιμον τοῦτο μάθημα τοῦ ὅτι πρέπει νὰ ἐργάζηται.

ΠΟΘΕΝ ΠΑΡΑΓΕΤΑΙ Η ΛΕΞΙΣ BÉBÉ

Οὐδεὶς ἐκ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν ὑποπτεύει κἂν ὅτι ἡ γαλλικὴ λέξις bébé (βρέφος) παράγεται ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ *βάβιον*.

Ὁ Φώτιος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὃν οἱ δυτικοὶ θεωροῦσιν ὡς τὸν αἴτιον τοῦ σχίσματος, ἔν τινι σημειώσει περὶ τοῦ φιλοσόφου Ἑρμείου, λέγει ὅτι ὁ φιλόσοφος οὗτος εἶχεν ἀποκτήσει υἱὸν ἐκ τῆς γυναικός του Αἰδεσίας, ὃν αὕτη ὑπερηγάπα καὶ ἀπεκάλει παιδίον καὶ *βάβιον*, ὑποκορίζουσα τὴν φωνήν· ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις αὕτη ἔχει συριακὴν τὴν καταγωγήν, διότι, ὡς ὁ αὐτὸς Φώτιος ἀναφέρει, οἱ Σύροι, οἱ ἐν Δαμασκῷ μάλιστα, *βάβια* καλοῦσι τὰ νεογνὰ παιδία, καὶ αὐτὰ τὰ μειράκια, ἀπὸ τῆς παρ' αὐτοῖς νομιζομένης Βαβίας Θεοῦ.

Περὶ δὲ τοῦ υἱοῦ τούτου τοῦ Ἑρμείου ἔλεγον ὅτι εἶχεν ἀναπτυχθῆ λίαν προώρως, καὶ ὅτι ἐν ἡλικίᾳ ἑπταμήνῳ ἀκούων τὴν μητέρα του ἀποκαλοῦσαν αὐτὸν βάβιον, ἠγανάκτησε καὶ ἐπετίμησε τὸν παιδικὸν τοῦτον ὑποκορισμόν, τὴν δὲ ἐπιτίμησίν του ταύτην ἐπρόφερε *διηρθρωμένην*.

Μεθ' ὅλα ταῦτα τὸ τεράστιον τοῦτο παιδίον, μὴ ἀνεχόμενον τὴν ἐν σώματι ζωήν, ἑπτὰ ἐτῶν τοῦ βίου ἀπέστη· δηλαδὴ ἀπέθανε κατὰ τὸ ἕβδομον ἔτος τῆς ἡλικίας του, οὐχὶ δὲ καὶ ηὐτοκτόνησεν, ὡς ἠδύνατο νὰ ὑποπτεύσῃ τις ἐκ τῆς ῥητορικῆς τοῦ Φωτίου φράσεως. Τοῦτο δὲ δὲν εἶναι παντάπασι θαυμαστόν, διότι, ὡς κοινῶς πιστεύεται, τὰ λίαν πνευματώδη παιδία εἶναι καὶ ὀλιγόβια.

Μ.

ΟΙ ΔΥΟ ΤΥΦΛΟΙ ΚΑΙ Ο ΣΚΥΛΛΟΣ ΤΩΝ

Ἦσαν μίαν φορὰν δύο τυφλοὶ, τοὺς ὁποίους συνήνωσεν ἡ δυστυχία των. Ἐπήτουν λοιπὸν ὁμοῦ, εἷς δὲ καὶ ὁ αὐτὸς σκύλλος ἐχρησίμευεν ὡς ὁδηγός των.

Ἑσπέραν τινὰ, καθ' ἣν ἠρίθμουν ὅσα ἐσύναζαν ἀπὸ τὴν ἐλεημοσύνην τῶν διαβατῶν, μικρόν τι νόμισμα ἐξέφυγεν ἀπὸ τοὺς δακτύλους των καὶ ἐνέπεσεν εἰς τὸ παρὰ τοὺς πόδας αὐτῶν ῥυάκιον.

— Σὺ εἶσαι ὁ αἴτιος τοῦ δυστυχήματος τούτου, εἶπεν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν.

— Μὴ κατηγορῇς παρὰ τὸν ἑαυτόν σου, ἀπήντησεν ὁ ἄλλος.

— Πῶς; Τολμᾷς λοιπὸν νὰ ἀρνηθῇς;

— Καὶ πῶς; Τολμᾷς νὰ ἐπιμένῃς;

Ἡ δὲ φιλονεικία ἐξήφθη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ὁ πρῶτος τυφλὸς εἶπε πρὸς τὸν δεύτερον:

— Ἂς χωρίσωμεν.

— Ἂς χωρίσωμεν, εἶπεν ὁ ἄλλος.

Καὶ ἔκαμαν βήματά τινα καὶ οἱ δύο, ἀλλ' ὁ μὲν ἐπρόσκοψεν εἰς λίθον, ὁ δὲ εἰς κορμὸν δένδρου.

— Ἐδῶ, Πιστέ!

— Πιστὲ, ἐδῶ!

Ἐφώνησαν συγχρόνως καὶ οἱ δύο τυφλοί.

Ὁ Πιστὸς ἦτο ὁ σκύλλος των.

Τὸ πτωχὸν ζῶον, τὸ ὁποῖον εἶχε λάβει τόσας θωπείας ἀπὸ τὴν χεῖρα τοῦ ἑνὸς τυφλοῦ ὅσας καὶ ἀπὸ τὴν τοῦ ἄλλου, δὲν ἤξευρεν εἰς ποῖον νὰ ὑπακούσῃ, καὶ ἤρχισε νὰ ἐκβάλλῃ ὑλακὰς γοεράς.

Τότε οἱ δύο τυφλοὶ ἐζήτησαν ἀλλήλους ψηλαφῶντες, ἐνηγκαλίσθησαν σφικτὰ, καὶ ὅταν ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐφώναξε *Πιστὲ*, ὁ σκύλλος ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς πλήρης χαρᾶς, καὶ ἔκτοτε πλέον οἱ τρεῖς φίλοι δὲν ἀπεχωρίσθησαν.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

*** Τὸ αἴτιον, διὰ τὸ ὁποῖον πολλὰ ὀλίγοι ἄνθρωποι εἶνε εὐχάριστοι εἰς τὴν συναναστροφήν, εἶνε ὅτι ὁ καθεὶς δὲν προσέχει εἰς τὸ τὶ λέγει ὁ ἄλλος, ἀλλ' εἰς τὸ τὶ θὰ εἴπῃ αὐτός. (La Rochefoucauld.)

*** Τίμα τοὺς ἀνθρώπους κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν ἀξίαν, καὶ οὐχὶ κατὰ τὸ ἔνδυμα, ἢ τὸν βαθμόν, ὅν τινα φέρουσι. Μάθε, ὅτι πολλάκις ἀληθῶς βασιλικὴ καρδία πάλλει ὑπὸ τὰ πενιχρὰ τοῦ πτωχοῦ ἐνδύματα, πλείστους δὲ ποταποὺς καλύπτει ἡ τοῦ μεγαλείου πορφύρα. (Zschokke.)

*** Τὸ ἀκριβῶς ἐκπληροῦν τὸ ἑκάστῳ ἐπιβαλλόμενον ἔργον εἶνε μέγιστον καθῆκον, σῶζον καὶ οἰκογενείας καὶ πόλεις. (Δ. Σ. Μαυροκορδάτος.)

*** Δὲν ἐπισωρεύει τις φιλοφρονήματα εἰμὴ πρὸς τὰς κυρίας, αἵτινες οὐδενὸς αὐτῶν εἶνε ἄξιαι. Ἡ λεπτοτέρα φιλοφροσύνη πρὸς γυναῖκα διακεκριμένην, εἶνε τὸ νὰ δείξῃ τις σέβας καὶ συγκίνησιν ἐνώπιόν της. (Mme Bachi.)

*** Ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον τετράποδόν τι (ὁ κύων λόγου χάριν), ἀπὸ τοῦ ὁποίου δὲν λείπει τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἡ φωνὴ, διὰ νὰ γενῇ εὐάρεστος σύντροφος· ὑπάρχει δὲ καὶ δίποδόν τι, ἀπὸ τοῦ

ὁποίου δὲν λείπει τίποτε ἄλλο εἰμὴ ἡ σιωπή, ὅπως γενῇ ὑποφερτὸς σύντροφος.

* * * Ὅστις, προκειμένου περὶ τιμῆς, ἔχει ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ συμβουλὰς, ἐγγίζει πολὺ εἰς τὸ νὰ μὴ τὰς ἀκολουθήσῃ.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Τὰ ἐκ καουτσοῦ ἐνδύματα.

Τὰ ἐξ ἐλαστικοῦ κόμμιος (καουτσοῦ) ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα διὰ τὸ ἀδιάβροχον αὐτῶν εἰσὶ χρησιμώτατα τοῖς ἀνθρώποις. Ὑπὸ ὑγιεινὴν ὅμως ἔποψιν ἡ χρῆσις τῶν ἐνδυμάτων τούτων δὲν εἶναι παντελῶς ἀβλαβής· διότι οὐ μόνον παρακωλύουσι ταῦτα καθὸ ἀδιάπνευστα τὴν τοῦ σώματος ἄδηλον διαπνοὴν, ἧς ἡ ἐλευθέρα λειτουργία εἶναι ἀπαραίτητος πρὸς τὴν εὐεξίαν παντὸς ὀργανισμοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκθέτουσι τοὺς ποιουμένους χρῆσιν τούτων εἰς τὸν κίνδυνον συχνῶν ψύξεων, ἕνεκα τῆς ταχείας καὶ ὑπερβολικῆς θερμότητος ἣν προξενοῦσι. Ἐκ τούτων ἕπεται ὅτι πρὸς καθημερινὴν μὲν χρῆσιν τὰ ἐνδύματα ταῦτα εἶναι ἀκατάλληλα ὡς ἐπιβλαβῆ· ὁσάκις δέ τις ἐξ ἀνάγκης ποιεῖται χρῆσιν τούτων ἀπαιτοῦνται προφυλάξεις τινὲς, ἃς οὐδέποτε δέον νὰ ἀμελῇ. Οὕτω π. χ. ὅταν τις περιπατήσῃ ἐπὶ πολὺ φέρων ὑποδήματα ἐκ καουτσοῦ καὶ μετὰ ταῦτα πρόκειται νὰ μείνῃ ἐπί τινα χρόνον εἰς μέρος τοῦ ὁποίου τὸ ἔδαφος εἶναι ψυχρὸν ἢ ὑγρὸν, ὡς τὸ τῆς ἐκκλησίας ἢ προδόμου λ. χ., δὲν πρέπει νὰ ἐκβάλῃ ἀμέσως τὰ ὑποδήματα ταῦτα· διότι καταψύχονται αἰφνιδίως ἐπὶ τοῦ ψυχροῦ μαρμαρίνου ἐδάφους οἱ θερμοὶ αὐτοῦ πόδες καὶ οὕτω δύναται νὰ ἐπέλθῃ αὐτῷ βλάβη. Ὁμοίως μετὰ προφυλάξεων δέον νὰ ἀφαιρῇ τις τὸν ἐκ καουτσοῦ ἐπενδύτην (κοινῶς μουσαμᾶ), ὁσάκις ποιεῖται χρῆσιν τούτου κατὰ τῆς βροχῆς, καὶ ἐν ὥρᾳ ἔτι θέρους· διότι θερμότατος ὤν, εὐκόλως δύναται νὰ καταψυχθῇ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Καθαρισμὸς λαμπῶν.

Ὅρος ἀπαραίτητος καλοῦ φωτισμοῦ εἶνε ὁ μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καθαρισμὸς τῶν λαμπῶν, ὅστις δέον νὰ γίνεται καθ' ἑκάστην οὕτως, ὥστε νὰ διατελῶσιν αὗται διαρκῶς καθαραί.

Ὁ ὑπηρέτης, εἰς ὃν εἶνε ἀνατεθειμένη ἡ ἐργασία αὕτη, πρέπει νὰ ἔχῃ μικρὸν κιβώτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου νὰ ὑπάρχωσιν ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς καθαρισμὸν τῶν λαμπῶν.

Αἱ λάμπαι (ἐννοοῦμεν τὰς τοῦ πετρελαίου, ὧν κυρίως γίνεται χρῆσις ἐν Ἑλλάδι), πρέπει νὰ λύωνται μετὰ προσοχῆς καὶ νὰ πλύνωνται ἐσωτερικῶς διὰ σάπωνος. Ἡ θρυαλλὶς, τουτέστι τὸ φιτίλιον αὐτῶν, πρέπει νὰ κόπτεται ὁμοίως καὶ ἐξίσου πανταχοῦ, τὰ δὲ ἀποκοπτόμενα αὐτοῦ τεμάχια νὰ μὴ πίπτωσιν ἐντὸς τῆς λάμπας· πρὸς τοῦτο χρειάζεται κοπτερὸν καὶ λίαν καθαρὸν ψαλίδιον, ἐξ ἐκείνων ἅτινα πωλοῦσιν οἱ λαμποπῶλαι. Τὸ ἐσωτερικὸν μέρος τῆς λάμπας πρέπει νὰ προφυλάττεται ὅσον ἔνεστιν ἀπὸ τοῦ κονιορτοῦ καὶ νὰ σφογγίζεται λίαν ἐπιμελῶς. Ἐνόσῳ δὲν γίνεται χρῆσις τῆς λάμπας, καλὸν εἶνε νὰ καλύπτεται ἡ παρὰ τὸν στρόφιγγα ὀπὴ διὰ χάρτου, ὅπως ἐμποδίζεται ἡ εἴσοδος τοῦ κονιορτοῦ. Οἱ ὑέλινοι σωλῆνες καὶ αἱ σφαῖραι πλύνονται διὰ στακτῆς (ἀλισίβας) ἢ διὰ διαλύσεως ποτάσσης (ἢ σόδας) ἐντὸς θερμοῦ ὕδατος.

Ὅταν λάμπα ἐλαίου ἔμεινεν ἐπὶ πολὺν χρόνον ἄχρηστος καὶ πλήρης ἐλαίου, τὸ ἔλαιον πήγνυται, φράττει τὸν σωλῆνα, ἐμποδίζει τὸ ἐλατήριον καὶ δυσκολεύει τὴν ἐνέργειαν τῆς λάμπας. Τότε πρέπει νὰ κενωθῇ τὸ παλαιὸν ἔλαιον ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερον, νὰ πληρωθῇ ἡ λάμπα διὰ νέου ἐλαίου, καὶ νὰ τεθῇ συγχρόνως τὸ ἐλατήριόν της εἰς κίνησιν. Ἀφοῦ δὲ τὸ ἔλαιον τοῦτο κυκλοφορήσῃ ἐπί τινα χρόνον ἐντὸς τῆς λάμπας, τότε πρέπει αὕτη νὰ κενωθῇ καὶ ν' ἀφεθῇ ἀνεστραμμένη ἵνα ἐντελῶς ἀποστάξῃ. Ἡ ἐργασία αὕτη ἀρκεῖ πολλάκις ὅπως ἐπαναφέρῃ τὴν λάμπαν εἰς τὴν καλὴν αὐτῆς κατάστασιν· ἐν ἐναντίᾳ ὅμως περιπτώσει πρέπει νὰ δοθῇ πρὸς ἐπιδιόρθωσιν εἰς τὸν εἰδικὸν τεχνίτην.

Αἱ τοῦ ἐλαίου λάμπαι μετὰ δυσκολίας φέγγουσιν ἐν Ἑλλάδι, ὁσάκις μάλιστα τὸ ἔλαιον ἦνε νέον καὶ δὲν ἦνε ἀρκούντως κατακαθισμένον, διότι ἐν γένει τὰ ἑλληνικὰ ἔλαια δὲν εἶνε κατάλληλα πρὸς φωτισμόν. Δυνάμεθα ὅμως νὰ μεταχειρισθῶμεν πρὸς φωτισμὸν τὸ ἐκ σπερμάτων τῆς ἐλαιοφόρου βουνιάδος (γογγυλίου) ἔλαιον, τὸ ὑπὸ τῶν γάλλων ὀνομαζόμενον huile de Colza, ὅπερ ἐν Εὐρώπῃ εἶνε καὶ εὐθηνώτερον καὶ προσφορώτερον, ὡς τεχνικώτερον παρεσκευασμένον. Τοιοῦτον ἔλαιον, ὡς γνωστὸν, δὲν κατασκευάζεται ἐν Ἑλλάδι, ἡ δὲ τιμή του ἐνταῦθα εἶνε ἀνωτέρα τῆς τοῦ κοινοῦ ἐλαίου, ὡς ἐκ τῶν ἐξόδων τῆς μεταφορᾶς του ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Φυσικὸν βαρόμετρον.

Ὅταν τὸ ἄνθος τῆς ἀναγγαλίδος ἦνε ἐντελῶς ἠνεῳγμένον, δὲν θὰ βρέξῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Τὸ τριφύλλιον συστέλλει τὰ φύλλα του ὅταν ἐπίκειται θύελλα. Τὸ λείριον καί τινα ἄλλα κίτρινα ἄνθη κλείονται ὅταν πλησιάζῃ βροχή. Ἡ ξοινήθρα διπλόνει τὰ φύλλα της πάντοτε πρὸ τῆς καταιγίδος.

ΑΘΗΝΗΣΙ.—ΤΥΠΟΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ, ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ, 4.